

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ**

Diplomová práce

2012

Markéta Nováková

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta právnická
Katedra soukromého práva a civilního procesu

Diplomová práce
Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s jinými zeměmi
v rámci EU

Zpracovala: Markéta Nováková
Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jitka Wolfová
Plzeň 2012

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně, a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, březen, 2012

Markéta Nováková

Obsah

1. Úvod	1
2. Základní ustanovení o soudním exekutorovi	3
2.1 Předpoklady vzniku institutu	3
2.2 Výběrové řízení a jmenování exekutora	4
2.3 Výkon exekutorského úřadu	4
2.3.1 Složení slibu.....	5
2.3.2 Pojištění odpovědnosti.....	5
2.4 Nezávislost a nestrannost soudního exekutora	5
2.5 Povinnost mlčenlivosti.....	7
2.6 Neslučitelnost povolání.....	8
2.7 Poskytnutí součinnosti třetími osobami	9
2.8 Dohled nad soudními exekutory	10
3. Exekutor a exekutorský úřad	12
3.1 Exekutorský úřad	12
3.1.1 Sídlo.....	12
3.1.2 Kancelář	14
3.2 Identifikace soudního exekutora (průkaz, razítko, pečetidlo).....	15
3.3 Zánik výkonu exekutorského úřadu.....	16
4. Zastoupení soudního exekutora	19
4.1 Ustanovení zástupce	19
4.2 Vyrovnání exekutorů, dohoda o podílu na odměně	20
4.3 Zástupce exekutora	21
4.4 Ustanovení nového zástupce.....	22
5. Soudní exekutor jako zaměstnavatel.....	23
5.1 Exekutorský koncipient	23
5.2 Exekutorský kandidát	24
5.3 Vykonavatel	25
5.4 Další zaměstnanci exekutora.....	26
6. Další činnost exekutora.....	28
6.1 Poskytování právní pomoci	29
6.2 Autorizovaná konverze dokumentů	29
6.3 Úschova	30
6.4 Soudní pověření k výkonu další činnosti.....	30
6.5 Dražba.....	30

6.6 Zjištění a správa majetku	31
6.7 Sepisování exekutorských zápisů	32
7. Odměna soudního exekutora	33
8. Odpovědnost soudního exekutora.....	36
8.1 Odpovědnost za škodu	36
8.2 Kárná odpovědnost	38
8.3 Trestní odpovědnost.....	41
9. Samospráva soudních exekutorů.....	42
9.1 Exekutorská komora	42
9.1.1 Sněm exekutorů	43
9.1.2 Prezidium	44
9.1.3 Prezident	45
9.1.4 Revizní komise	45
9.1.5 Kontrolní komise	46
9.1.6 Kárná komise	46
9.1.7. Zkušební komise	46
10. Srovnání postavení soudního exekutora s jinými státy EU.....	47
10.1 Polsko	47
10.1.1 Obecná ustanovení.....	47
10.1.2 Jmenování soudního exekutora.....	49
10.1.3 Exekutorská kancelář	51
10.1.4 Zástupce exekutora	52
10.1.5 Odpovědnost soudního exekutora.....	53
10.1.6 Dohled nad soudními exekutory	54
10.1.7 Zánik výkonu funkce exekutora.....	55
10.1.8 Exekutorská samospráva.....	55
10.2 Slovensko.....	58
10.2.1 Obecná ustanovení	58
10.2.2 Podmínky pro jmenování.....	60
10.2.3 Exekutorský úřad	61
10.2.4 Zastupování soudního exekutora	62
10.2.5 Zánik funkce exekutora.....	63
10.2.6 Exekutorská samospráva.....	64
10.2.7 Odpovědnost soudního exekutora.....	65
10.2.8 Dohled nad soudními exekutory	66
11. Závěr	68

Resumé	70
Seznam použité literatury	71

1. Úvod

Podle právního řádu České republiky, konkrétně zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů, účinného od 1. května 2001, s výjimkou části první hlavy třetí až osmé a § 131, které se staly účinnými až 1. září 2001, v naší zemi existuje institut soudních exekutorů. Exekuční řád tedy zavedl institut, který na našem území dosud neexistoval. Institut, který je spojen s výkonem soudního rozhodnutí.

Do doby vzniku soudních exekutorů, se výkonem rozhodnutí zabývaly pouze soudy. Od okamžiku účinnosti exekučního řádu, se v českém právním systému vytvořila tzv. dvojkolejnost. To znamená, že výkon rozhodnutí provádějí na našem území jednak soudy, jednak soudní exekutoři. Soudní exekutor je osoba, na kterou stát přenesl část svých pravomocí a určil způsob, jak tyto pravomoci budou vykonávány. Stát tedy pověřil soudního exekutora výkonem činnosti podle exekučního řádu, konkrétně k provádění exekuční a další činnosti. Postavení soudního exekutora se nejlépe blíží postavení notáře.

Názvem této práce je Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s jinými zeměmi EU. Již z názvu vyplývá hlavní úkol práce. Tato práce si klade za cíl popsat postavení soudního exekutora na našem území a srovnat rozdíly českého a zahraničního exekutora.

Práce je zaměřena na informace týkající se českého exekutora. Poslední část pod názvem Srovnání postavení soudního exekutora s jinými státy EU se zabývá, nikoli detailně postavením zahraničního soudního exekutora, avšak dostatečně tak, aby byly znatelné rozdíly mezi jednotlivými úpravami. Pro zahraniční komparaci jsem zvolila dvě země, v obou případech naše sousedy, a to Polsko a Slovensko.

Práce pojednává o osobě soudního exekutora a obecných ustanoveních o něm, o jeho působišti, zaměstnancích exekutorského úřadu, jeho odpovědnosti, další činnosti, o exekutorské samosprávě a ostatních záležitostech, které patří pod uvedené téma. Výklad o postavení soudního exekutora v Polsku a na Slovensku se zaměřuje hlavně na diference s výše zmíněnými ustanoveními o soudním exekutorovi v Čechách.

K práci budu využívat několik druhů pramenů. Základním zdrojem bude komentář k exekučnímu řádu, jednotlivé zákony, stavovské předpisy a usnesení exekutorské samosprávy. Také budu čerpat z článků odborných periodik, internetových zdrojů a kvalifikačních prací s obdobnou problematikou.

Toto téma jsem si zvolila, protože exekutoři jsou předmětem neustálého veřejného zájmu, a to bohužel nikoli v dobrém slova smyslu. Ačkoli se domnívám, že institut soudních exekutorů byl zaveden v dobrém úmyslu, stává se neustále terčem kritiky přicházející ze všech možných stran. Proto považuji za nutnou znalost vědět, kdo je to soudní exekutor.

2. Základní ustanovení o soudním exekutorovi

První paragraf exekučního řádu říká, že soudní exekutor je fyzická osoba, která splňuje podmínky dané exekučním řádem, a na základě těchto předpokladů ji stát pověřil exekutorským úřadem. Exekutor je oprávněn, na základě tohoto pověření, provádět dva druhy činností, exekuční činnost neboli nucený výkon exekučních titulů a další činnost, při jejímž provádění se řídí exekučním řádem.

2.1 Předpoklady vzniku institutu

Soudním exekutorem může být pouze fyzická osoba, a to občan České republiky, který má plnou způsobilost k právním úkonům a je bezúhonný. Musí vystudovat vysokou školu právnickou, jejíž sídlo se nachází na území České republiky a na tomto základě získat úplné vysokoškolské vzdělání.

Za vysokoškolské vzdělání je též považováno získání vzdělání na vysokých právnických školách na území bývalé Československé federativní republiky a dalších předchůdkyň tohoto státního zřízení. Stejně tak je bráno za vysokoškolské právnické vzdělání i vzdělání v oblasti práva na zahraniční vysoké škole. Předpokladem pro uznání takto získaného titulu je vázanost České republiky mezinárodní smlouvou, nebo na základě platnosti zvláštních právních předpisů.¹

Česká republika má čtyři poskytovatele právnického vzdělání na svém území, kteří jsou oprávněni udělovat vysokoškolský diplom v oboru právo a jejichž vystudování se považuje jako základ pro poskytování exekučních služeb. Mezi ně patří Karlova univerzita v Praze, Západočeská univerzita v Plzni, Masarykova univerzita v Brně a Univerzita Palackého v Olomouci.

Na dokončené vysokoškolské vzdělání musí navazovat tříletá exekutorská praxe a po jejím ukončení úspěšné složení exekutorské zkoušky.² Do tříleté odborné praxe lze započítat jiné praxe z právního oboru. Maximální délka jiné praxe, jako je např. praxe advokátního koncipienta či soudního čekatele, nesmí překročit dobu dvou

¹ ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 128

² Exekutorem se může stát osoba, která složila jinou zkoušku než exekutorskou, např. advokátní, soudcovskou, notářskou. Tyto zkoušky si jsou vzájemně rovný. Pro srovnání: Stavovský předpis Prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 9.9.2010, kterým se stanoví zásady pro posuzování žádostí o zápis do seznamu exekutorských koncipientů a žádostí o vykonání exekutorské zkoušky.

let. Z toho plyne, že je tu povinnost minimálně jednoho roku být exekutorským koncipientem.

2.2 Výběrové řízení a jmenování exekutora

Exekutor je osoba, kterou stát pověřil exekutorským úřadem. Z toho vyplývá, že musí být jmenován do tohoto úřadu vyšším orgánem. Dříve to byla Exekutorská komora, ale v roce 2009 ji byla tato pravomoc odebrána a od té doby jmenuje exekutora do exekutorského úřadu ministr spravedlnosti. Nezbytností pro jmenování je výběrové řízení, kterého se musí uchazeč zúčastnit. Výběrové řízení pořádá ministerstvo spravedlnosti.

Ministerstvo může vyhlásit výběrové řízení, jestliže nastane jedna ze dvou možných situací. Uvolní-li se místo na již existujícím exekutorském úřadě, anebo pro případ obsazení nově vzniklých exekutorských úřadů v rámci navyšování jejich počtu.

Pokud je třeba zaplnit místo na již existujícím úřadě, které se uvolnilo, pak výběrové řízení musí být vyhlášeno nejpozději do jednoho měsíce od doby, kdy se exekutorský úřad uvolnil. V případě, že se navyšuje počet exekutorských úřadů, výběrové řízení se uskutečňuje do jednoho měsíce od chvíle, kdy bylo vydáno rozhodnutí o zvýšení počtu exekutorských úřadů.

Vítěz výběrového řízení, musí být jmenován nejpozději do jednoho měsíce od skončení výběrového řízení. Aby ministr mohl jmenovat uchazeče na místo exekutora, je uchazeč povinen složit slib do rukou ministra spravedlnosti.

2.3 Výkon exekutorského úřadu

Aby exekutor mohl vykonávat svou činnost, je povinen učinit dva nezbytné kroky. Za prvé musí složit slib do rukou ministra spravedlnosti. Za druhé musí uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem exekuční činnosti.³

³ ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. §11 odst. 1

2.3.1 Složení slibu

Jak již bylo řečeno, slib skládá budoucí exekutor do rukou ministra spravedlnosti.⁴ Slib musí být složen v přesném znění a bez výhrad. Pokud tak uchazeč neučiní, nebude moci být jmenován a na jeho místo se dostane uchazeč, který se umístil ve výběrovém řízení na následujícím místě. Podmínka složení slibu náhradního exekutora je rovněž nutná.

2.3.2 Pojištění odpovědnosti

Velmi důležitou povinností exekutora je uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která může vzniknout při výkonu exekuční činnosti nebo další činnosti nebo v souvislosti s tímto výkonem. Toto pojištění musí být uzavřeno po celou dobu výkonu exekutorského úřadu. Ověřenou kopii nebo stejnopis smlouvy o pojištění odpovědnosti je povinen předložit Exekutorské komoře do 30 dnů po svém jmenování. Pokud má exekutor zaměstnance, kteří jsou vůči němu v zaměstnaneckém poměru, má povinnost uzavřít ještě jeden druh smlouvy o pojištění, a to pro případ, že by jeho zaměstnanci způsobili škodu v souvislosti s exekuční nebo další činností. Jedná se o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou zaměstnanci exekutora.⁵

2.4 Nezávislost a nestrannost soudního exekutora

Exekuční řád v § 2 označuje soudního exekutora za osobu, která vykonává exekuční činnost nezávisle. Při výkonu exekuční činnosti je vázán jen Ústavou České republiky, zákony, jinými právními předpisy a rozhodnutími soudu, které vydal soud v řízení o výkonu rozhodnutí a exekučním řízení. V Komentáři k exekučnímu řádu je vázanost výše uvedenými předpisy nazvána jako „*institucionální nezávislost*.“⁶ Tím je myšleno, že ačkoli exekutor může činit úkony, které činí exekuční soud v případě

⁴ Textové znění slibu je uvedeno v zákoně č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 12 odst. 1

⁵ ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. §11 odst. 2;3

⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha : C.H. BECK, 2010, s. 6. ISBN 978-80-7400-179-6

výkonu rozhodnutí, spočívá omezení exekutora v nařízení exekuce, kterou může nařídit pouze soud a následně pověřit daného exekutora k jejímu provedení.

Soudnímu exekutorovi je přikládáno veřejnoprávní postavení, neboť rozhoduje o právech a povinnostech soukromých osob. Na druhou stranu je označován jako soukromá osoba - podnikatel, která vykonává na základě pověření soudem veřejnou moc. Jako podnikatel nese riziko podnikatelského neúspěchu a povinnost platit daň z přidané hodnoty.⁷

Nezávislost soudního exekutora je dána více určovateli. Jedním z nich může být jeho finanční nezávislost na státu. Exekutor totiž podle § 3 exekučního řádu poskytuje své služby za úplatu.⁸ Jedná se pouze o úplatu vzniklou v souvislosti s výkonem exekuční a další činnosti, jelikož exekutorská výdělečná činnost je omezená neslučitelností s jinými výdělečnými činnostmi. Výjimky, kdy je možné, aby exekutorovi byla poskytována úplata, je oprávnění exekutora zabývat se za úplatu vědeckou, publikační, pedagogickou, tlumočnickou, znaleckou nebo uměleckou činností.

Nezávislost a nestrannost soudního exekutora může být omezena ještě jinými způsoby než neslučitelností výdělečných činností. Jedná se o možnost odmítnout provést exekuci jen v případech, které stanoví zákon, jimiž jsou rozpor se zákonem nebo právním předpisem a nezaplacení zálohy na náklady exekuce žadatelem, důvod podjatosti či povinnost vyřizovat jednotlivé exekuce dle pořadí, ve kterém byla na úřad doručena usnesení o nařízení exekuce. O podjatosti není exekutor oprávněn rozhodovat sám, nýbrž předkládá námitku podjatosti soudu.⁹

Nezávislost je v případě exekutorů dána hlavně Exekutorskou komorou ČR, jako stavovského a samosprávného orgánu, která eviduje exekutory v ní zapsané a vede nad nimi dohled.

⁷ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha : C.H. BECK, 2010, s. 2. ISBN 978-80-7400-179-6

⁸ Pro srovnání: Nález Ústavního soudu ze dne 8.8.2005, sp.zn. II. ÚS 372/04

⁹ Blíže k podjatosti a odmítnutí úkonu: Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 29 a § 30

2.5 Povinnost mlčenlivosti

Soudní exekutor má zákonnou povinnost mlčenlivosti,¹⁰ týkající se veškerých informací, o nichž se dozví v souvislosti s exekuční nebo další činností a s činností související. Mlčenlivost se týká nejen exekutora samotného, ale i jeho zaměstnanců. Doba, na kterou je mlčenlivost vázána, trvá po dobu výkonu i po zániku exekutorského úřadu. Platí jak v případě výkonu exekuční činnosti, tak i po skončení exekuce. Stejně závazná je i pro zaměstnance exekutora za doby trvání, tak i po skončení pracovního poměru. Výjimku z mlčenlivosti netvoří ani zaměstnanci a členové orgánů Exekutorské komory, pro které je mlčenlivost stejně závazná jako pro zaměstnance exekutora v průběhu i po skončení pracovního poměru nebo členství v Komore.

Pokud jde o pracovněprávní vztah exekutora a jeho zaměstnance, není exekutor vázán mlčenlivostí vůči svému zaměstnanci, kterého pověřuje k provedení jednoduchých úkolů, jestliže zaměstnance zavázal k mlčenlivosti. Jedná se pouze o případy pracovněprávního vztahu, neboť vůči ostatním osobám, které pracují pro exekutora na základě jiného poměru, než je pracovně právní, má exekutor povinnost mlčenlivost dodržovat.¹¹

Jestliže dojde k porušení mlčenlivosti buď samotným exekutorem, nebo jeho zaměstnancem, odpovídá za škodu exekutor. Kromě toho může být porušení povinnosti mlčenlivosti předmětem kárné odpovědnosti exekutora a vést až k ohrožení postavení celého exekutorského úřadu, ohrožení pracovního poměru ostatních zaměstnanců a ukončení činnosti exekutora.¹²

Exekutor může být povinnosti mlčenlivosti zproštěn ze tří důvodů.

V prvním případě je zprostitel orgán Komory.¹³ Podmínkou, aby byl exekutor zproštěn mlčenlivosti, jsou důvody zvláštního zřetele hodné. Musí to být učiněno v nezbytné míře a pro jednotlivý případ.

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 31

¹¹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha : C.H. BECK, 2010, 89 s. ISBN 978-80-7400-179-6

¹² Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2006, sp. zn. Cdo 84/2006 (Nejvyšší soud zde přisvědčuje odvolateli tuto možnost.)

¹³ Prezidium Komory nebo prezident Komory, pokud není možné věc odložit.

Druhý způsob se vyskytne, pokud bude exekutor zproštěn mlčenlivostí osobou, která je účastníkem exekučního řízení a jedná se o skutečnosti zasahující do oprávněných zájmů právě této osoby. Toto zproštění se vztahuje pouze na skutečnosti týkající se účastníka, který dal souhlas k prolomení mlčenlivosti. Pokud by se informace dotýkala dalších účastníků řízení, popř. oprávněného, je třeba si vyžádat souhlas o prolomení mlčenlivosti od každého zvlášť. Zproštění mlčenlivosti, její rozsah, obsah a subjekty se doporučuje učinit v písemné formě nebo v úředním protokolu.

Třetí možností, kdy je exekutor zproštěn mlčenlivostí, je za předpokladu, že v jeho blízkosti je spáchán nebo se připravuje spáchání trestného činu. Musí však jít o hodnověrně nabyté informace o páchání nebo přípravě trestného činu uvedeného v § 367 odst. 1 trestního zákoníku.

Mohou se vyskytnout i situace, kdy exekutor není povinností mlčenlivosti vázán. Jedná se o případ sporu mezi soudním exekutorem a účastníkem exekučního řízení, který je řešen prostřednictvím soudu či jiného orgánu. Zde je možné vyloučit mlčenlivost v nezbytném rozsahu. Soudní exekutor se nemůže dovolávat mlčenlivosti, pokud jde o kárné řízení, nebo jestliže stojí před orgány místního dohledu, jimiž jsou Ministerstvo spravedlnosti a předseda okresního soudu, do jehož obvodu je exekutor jmenován.

2.6 Neslučitelnost povolání

Soudní exekutor může za úplatu vykonávat exekuční a další činnost. Ostatní výdělečná činnost je neslučitelná s jeho funkcí. Výjimky z neslučitelnosti jsou takové, které nezasahují do výkonu jeho činnosti. Exekutor může za úplatu vykonávat vědeckou, publikační, pedagogickou, tlumočnickou, znaleckou a uměleckou činnost. Jedná se o taxativně vymezená povolání uvedená v § 3 exekučního řádu.

Kromě toho může vykonávat činnost, kterou spravuje svůj majetek. Může být držitelem akcií nebo vlastníkem obchodního podílu ve společnosti. Také se může účastnit, na úkor úplaty, nadační činnosti, činnosti pro občanská sdružení nebo neziskové organizace.¹⁴

¹⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha : C.H. BECK, 2010, s. 9. ISBN 978-80-7400-179-6

Zakázáno je soudnímu exekutorovi současně např. vykonávat činnost jako zaměstnanec v pracovním poměru, podnikat na základě živnostenského zákona, být insolvenčním správcem a členem orgánů obchodních společností a jiné výdělečné činnosti.

Důvodem takového omezení je jistota v nezávislost a nestrannost soudního exekutora při výkonu jeho exekuční a další činnosti.

2.7 Poskytnutí součinnosti třetími osobami

Součinnost třetích osob znamená, že na písemnou žádost podanou soudním exekutorem, je dotazovaná třetí osoba povinna odpovědět. Exekutor na základě součinností může zjistit důležité údaje o povinném. Získané informace uplatňuje v rámci exekuční činnosti. K žádosti o součinnost musí být přiloženo pověření k provedení exekuce¹⁵ a může k ní „*exekutor přistoupit poté, co usnesení o nařízení exekuce nabude vykonatelnosti.*“¹⁶ Třetí osoby povinné poskytnout součinnost vyjmenovává exekuční řád v § 33,¹⁷ jedná se např. o soudy, orgány státní správy a samosprávy, banky, pojišťovny, poštu, provozovatele telekomunikačních služeb, atd. Tyto osoby poskytují součinnost exekutorovi bezplatně a bez zbytečného odkladu. Pro případ, že nesplní svou povinnost poskytnout součinnost, může jim exekutor uložit pořádkovou pokutu. Pokud oprávněnému nebo exekutorovi vznikne škoda v souvislosti s neposkytnutím součinnosti, odpovídá za ní právě ta třetí osoba, která porušila svou povinnost poskytnout potřebnou součinnost. Exekutorovi jsou třetí subjekty povinni poskytnout informace o povinném, i přes povinnost mlčenlivosti,¹⁸ která je jim uložena. Od doby, kdy bylo zavedeno doručování prostřednictvím datových schránek, se žádost i odpověď na součinnost požizují nejčastěji

¹⁵ Soudní exekutor dokládá pověření k provedení exekuce opisem (kopií) stejnopisu usnesení o nařízení exekuce opatřeným doložkou s uvedením data a podpisu exekutora nebo jím pověřeného zaměstnance, který opis vydal, a s otiskem úředního razítka exekutora. Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2. 2006, sp.zn. Cpjn 200/2005

¹⁶ TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Vydání. Praha.: C. H. Beck, 2006, s. 761, ISBN 80-7179-489-9

¹⁷ § 33 exekučního řádu je považován za speciální vůči § 128 občanského soudního řádu., Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26.2.2009, sp. zn. 26Co593/2008

¹⁸ K prolomení mlčenlivosti advokátů vůči soudním exekutorům – polemický článek: ŠEVČÍK Ludvík a Daniel ŠEVČÍK. Polemika k publikovanému prolomení mlčenlivosti advokáta vůči soudnímu exekutorovi a několik poznámek k hájení zájmů advokátů Českou advokátní komorou. *Bulletin advokacie*. 2002, č. 1, s. 15-18. ISSN 1210-6348

v elektronické podobě. Nejsou však vyloučeny jiné prostředky, které ale musí zaručovat ochranu dat.

V ustanovení § 33a zákona č. 120/2001 Sb. je přímo vymezená součinnost ministerstva vnitra a ministerstva financí. Jedná se o poskytování výpisů z centrální evidence obyvatel a výpisů z centrální evidence penzijního připojištění a stavebního spoření. Způsob získávání těchto údajů je v elektronické podobě pomocí dálkového přístupu, kdy zprostředkovatelem přístupu do evidencí je Exekutorská komora.

2.8 Dohled nad soudními exekutory

Exekuční řád pojednává v § 7 o dohledu prováděném nad činností exekutorů. Dohled vykonávají tři subjekty: Ministerstvo spravedlnosti, Exekutorská komora a předseda okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován, nebo který exekutora pověřil provedením exekuce.

Ministerstvo spravedlnosti a Exekutorská komora vykonávají dohled. Vedle nich jsou k výkonu dohledu pověřeni předsedové okresních soudů. Jedná se o subjekty, jež mají právo dohlížet na soulad výkonu pravomocí exekutora se zákonem, v důsledku přenesení některých pravomocí státu právě na soudního exekutora.¹⁹

Dle mého názoru a znění ustanovení § 7 exekučního řádu včetně obsahu stavovského předpisu ze dne 15. dubna 2005, lze dohled rozdělit na dohled státní, vykonávaný Ministerstvem spravedlnosti a předsedy okresních soudů a na dohled vykonávaný Komorou. Dohled Komory nepovažuji za dohled státní (jak uvádí Komentář²⁰), nýbrž jako dohled v rámci samosprávy soudních exekutorů, neboť Exekutorská komora je samosprávná stavovská organizace, která provádí dohled prostřednictvím kontrolní komise, do níž jsou členové voleni z řad soudních exekutorů, a tato komise je odpovědná prezidiu Exekutorské komory. Státní dohled je vykonáván spíše nad samotnou Exekutorskou komorou ve formě nucené správy podle § 8d exekučního řádu, a to v případě, že dojde k opakovanému porušení povinností svěřených Komoře zákonem.

¹⁹ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 15. ISBN 978-80-7400-179-6

²⁰ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 17. ISBN 978-80-7400-179-6

Ministerstvo spravedlnosti vykonává dohled nad zákonností postupu exekutora s tím, že státní dohled smí být vykonáván jen v těch částech exekutorovi činnosti, které jsou výkonem státní moci. Jako výkon státní moci se považuje výkon exekuční činnosti, zjištění a zajištění majetku v trestním řízení, sepisování listin, úschova exekučních spisů a elektronických zápisů, pořizování jejich kopií nebo nahlížení do nich.²¹

Oproti tomu Exekutorská komora vykonává dohled nad činností exekutora, nad řízením činnosti exekutorského úřadu a nad dodržováním povinností, které exekutorovi stanovuje zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, kde podle § 2 odst. 1 písm. f) se dohled vztahuje k další činnosti exekutora podle exekučního řádu a úschově peněz, cenných papírů nebo jiného majetku.

Při výkonu státního dohledu je prověřována zákonnost postupu soudního exekutora, dodržování kancelářského řádu a plynulost a délka exekučního řízení. V souvislosti s výkonem dohledu mohou subjekty dohledu pravidelně kontrolovat exekutorské úřady, včetně vstupu do jejich prostor po řádném ohlášení, nahlížet do spisů, listin, evidenčních pomůcek exekutora a pořizovat z nich výpisy či kopie. Mohou také vyžadovat, aby se exekutor písemně vyjádřil či se ústně vyslovil k věci, která je předmětem dohledu. V rámci dohledu jsou na exekutorovi vyžadovány určité povinnosti, z nichž nejvýznamnější je poskytnutí požadované součinnosti.²²

²¹ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 16. ISBN 978-80-7400-179-6

²² ²² ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 7 odst. 3, 4

3. Exekutor a exekutorský úřad

Jak již bylo výše uvedeno, soudní exekutor musí splňovat podmínky, které stanoví zákon, aby mohl být pověřen exekutorským úřadem. Jedná se o plnou způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, získání úplného vysokoškolského právnického vzdělání, nabytí praxi v právním oboru a složit exekutorskou zkoušku. Následuje úspěšně podstoupit výběrové řízení, jmenování do funkce, složení slibu do rukou ministra spravedlnosti a uzavření pojištění o odpovědnosti. Tyto všechny v souhrnu uvedené skutečnosti vedou k pověření exekutora exekutorským úřadem.

3.1 Exekutorský úřad

Exekutor je osoba pověřená exekutorským úřadem. Úřad exekutora je situován do obce, v níž má sídlo okresní soud, do jehož obvodu byl exekutor jmenován. Povinností exekutora je nejen řídit exekutorský úřad, ale také řádně vykonávat exekuční činnost. V souvislosti s tím zaměstnává exekutor zaměstnance. Jakožto zaměstnavatel je povinen poskytnout vhodné pracovní prostředí a dostatek pracovních pomůcek k vybavení úřadu.

3.1.1 Sídllo

Exekutor pověřený exekutorským úřadem stojí v čele úřadu. Místo, v němž exekutor bude mít své fyzické působíště, se nachází v obci, ve které sídlí okresní soud, do jehož obvodu byl soudní exekutor jmenován. Tímto místem se rozumí sídllo, kde se exekutor bude nacházet při provádění činnosti stanovené mu exekučním řádem, kde bude mít uvedenou adresu, na níž se exekutorský úřad nalézá.

Působnost výkonu exekuční a další činnosti soudního exekutora se nevztahuje pouze na vymezené území, nýbrž na území celé České republiky a záleží tak na účastníkovi řízení - oprávněné osobě, kterého exekutora si zvolí v návrhu na provedení exekuce a na tomto základě ho příslušný exekuční soud²³ pověří provedením exekuce. Na území České republiky nefunguje princip teritoriality. Mezi exekutory se jedná o velmi diskutabilní téma. Jedni se k teritorialitě přiklání z důvodu

²³ O věcné a místní příslušnosti pojednává Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 45

snížení nákladů pro účastníky exekučního řízení, lepší kontroly, zvýšení respektu a důvěry k exekutorskému stavu. Druzí by ponechaly působnost exekutora tak, jak ji známe dnes. Teritorialita si klade za cíl omezit působnost exekutorů na určitou oblast. Pokud by byl zachován stávající systém, tzn.: exekutor je podnikatelem, exekutora si volí oprávněný, omezila bych místní působnost maximálně na úroveň krajů, protože tak by exekutoři měli dostatečný prostor pro získávání klientů a pro zisk, který ačkoli nestojí na prvním místě, je pro jejich fungování nezbytný. Zavedením teritoriality by postavení exekutora jako podnikatele mohlo být potlačeno, neboť by byl územně omezován a nápad exekucí by se mohl zmenšit, a tedy by jeho podnikatelské riziko bylo mnohem větší. Domnívám se, že se zavedením teritoriality by se změnila i nezávislost exekutora, hlavně tedy finanční nezávislost exekutora na státu, protože by stát musel nevýdělečné exekutory finančně podporovat. Pokud by je nechtěl finančně podporovat, musel by nevýdělečné exekutorské úřady zrušit a tedy snížit počet exekutorských úřadů. Se zavedením územní působnosti exekutorů by se zřejmě musel změnit systém výběru exekutora a jeho postavení.

„Exekutorským úřadem se rozumí soubor pravomocí exekutora k výkonu exekutorské a další činnosti trvale spojený s místem výkonu této činnosti.“²⁴

Exekutor má právo se samovolně rozhodnout o konkrétním sídle svého úřadu, nicméně je povinen dodržet, že sídlo úřadu se bude nacházet v obvodu daného okresního soudu, pod který tento exekutorský úřad spadá, neboť exekutorské úřady jsou zřizovány v obvodech jednotlivých okresních soudů. Pokud by exekutor založil sídlo v jiném obvodu, než v sídle obvodu okresního soudu, do kterého byl jmenován, jednalo by se o porušení pravidel soutěže a profesionální etiky.²⁵ Výjimky, kdy by měl exekutor možnost zvolit si jiné sídlo, než v místě obvodu okresního soudu, pod který exekutor spadá, nenastávají.

Podle stavovského předpisu prezidia Exekutorské komory,²⁶ upravujícího sídlo exekutorského úřadu, je ale možné na základě žádosti podané exekutorem

²⁴ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 46. ISBN 978-80-7400-179-6

²⁵ Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. 1) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů. čl. 1 a násl.

²⁶ Usnesení prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 15. dubna 2004, kterým se provádí ustanovení § 14 odst. 1) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně zákonů v platném znění, upravující sídlo exekutorského úřadu. čl. 2.

z důvodu rozsáhlosti obvodu, územního členění, komunikačních těžkostí nebo jiných specifických okolností, povolit změnu sídla exekutorského úřadu mimo obec sídla soudu, do jehož obvodu byl jmenován. Avšak nové sídlo musí být v tom samém obvodu, pro který byl soudní exekutor jmenován. Komentář k exekučnímu řádu následně upozorňuje na rozpor mezi exekučním řádem a stavovským předpisem prezidia Exekutorské komory týkající se výběru jiného sídla úřadu v obvodu daného soudu, neboť zákon uvádí termín „po projednání“ s Komorou, nikoli s jejím „povolením,“ což uvádí stavovský předpis.²⁷

Tento stavovský předpis prezidia Exekutorské komory rozlišuje dva odlišné termíny, a to jiné sídlo a jiné pracoviště. O jiném sídle bylo pojednáváno doposud. Nicméně jiným pracovištěm²⁸ se rozumí pobočky, kanceláře, logistická pracoviště, to vše pod společným názvem odloučená pracoviště. Tato odloučená pracoviště je zakázáno zřizovat mimo obvody soudů, do nichž byl soudní exekutor jmenován. Exekutorská komora může povolit exekutorovi zřídit či pronajmou nebytové prostory mimo stanovený obvod soudu. Jedná se pouze o sklad a tento sklad nesmí být označen jako exekutorský úřad či odloučené pracoviště.

3.1.2 Kancelář

Pokud byl zřízen exekutorský úřad, vzniká v jeho sídle kancelář sloužící k výkonu exekuční a další činnosti. Soudní exekutor jako osoba pověřená vedením exekutorského úřadu nejen vede úřad, ale také ho organizuje a zařizuje kancelář. Záleží na exekutorovi samotném, jakým vybavením obstará kancelář, kolik zaměstná zaměstnanců a na jakých pracovních pozicích. Exekutor je vázán především Etickým kodexem, podle něhož má vést kancelář úřadu tak, aby nebyla snižována důstojnost exekutorského stavu.²⁹

²⁷ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 48. ISBN 978-80-7400-179-6

²⁸ Usnesení prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 15. dubna 2004, kterým se provádí ustanovení § 14 odst. 1) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně zákonů v platném znění, upravující sídlo exekutorského úřadu. čl. 3.

²⁹ Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů. čl. 11 odst. 3

Exekutorský úřad musí být označen podle zákonného vzoru.³⁰ Při vchodu do budovy, v níž se kancelář exekutora nachází, je povinné, aby bylo umístěno řádné označení exekutorského úřadu. Pokud není možné označit úřad přímo u vchodu, má být označení umístěno tam, aby na něj bylo vidět z veřejné komunikace.

Vedle označení provozních prostor musí být umístěna informační tabule, na které budou uvedeny údaje o úředních hodinách nebo jiné údaje považované exekutorem za důležité.

Nezbytnou součástí exekutorského úřadu je úřední deska soudního exekutora umístěná do budovy, v níž se nachází kancelář exekutora. Úřední deska musí být uzamykatelná vitrina, označená exekutorským úřadem. Vyvěšují se na ní rozhodnutí a listiny soudu nebo exekutora, o kterých to stanoví zákon nebo občanský soudní řád, a také jiná rozhodnutí související s činností exekutora určené pro veřejnost a dále informace o exekutorském úřadu.

Téměř veškerá činnost soudního exekutora probíhá v kanceláři. Pokud exekutor provádí úkony mimo kancelář, je povinen se identifikovat, pokud o to zúčastněné osoby požádají.

3.2 Identifikace soudního exekutora (průkaz, razítko, pečetidlo)

Průkaz exekutora, jeho razítko a pečetidlo jsou základními identifikačními předměty používanými soudním exekutorem k jeho činnosti. Na těchto věcech musí být uvedeno jméno, příjmení a titul exekutora, označení „soudní exekutor,“ jeho sídlo a státní znak České republiky.

Úřední razítko vydává Exekutorská komora na náklady exekutora. Exekutor může mít i více úředních razítek, jimiž bude opatřovat listiny mající povahu rozhodnutí soudního exekutora v exekučním řízení, exekutorský zápis či pro potvrzení věci přijaté do úschovy. Větší množství úředních razítek musí být označeno pořadovými čísly. Razítkovací barva je tmavomodrá nebo fialová.

Oprávnění použít pečetidlo má soudní exekutor v případech, pokud se jedná o zajištění sepsaných movitých věcí nebo k zabezpečení nemovitostí, jestliže jsou

³⁰ Příloha č. 2. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně jiných zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48.

vyklizené a nejsou předané oprávněnému a také v případech, kdy to exekutor považuje za vhodné pro účel exekuce.

3.3 Zánik výkonu exekutorského úřadu

K zániku výkonu exekutorského úřadu může dojít několika způsoby uvedenými v exekučním řádu. Podmínky pro zánik exekutorského úřadu stanovuje § 15 exekučního řádu.

K zániku dochází smrtí exekutora nebo prohlášením za mrtvého. Zánik nastane, pokud exekutor pozbude jednu ze zákonných podmínek pro jmenování, což je ztráta nebo omezení způsobilosti k právním úkonům, nebo pozbytí státního občanství České republiky. Dobrovolně lze ukončit výkon činnosti na vlastní žádost.

Zánik výkonu je možný i odvoláním exekutora ministrem spravedlnosti na návrh Exekutorské komory. Ta má zákonem stanovené meze, kdy může podat návrh na odvolání soudního exekutora. Mezi takovéto případy, jimiž je možné podat návrh na odvolání soudního exekutora je situace, kdy soudní exekutor byl pravomocným rozsudkem odsouzen za úmyslný trestný čin nebo za trestný čin, který spáchal v souvislosti s exekuční činností. Druhá situace poukazuje na kárné řízení, kterým bylo exekutorovi uloženo kárné opatření odvolání z exekutorského úřadu. Třetí možnost se vztahuje k nedoložení stejnopisu nebo ověřené kopii pojistné smlouvy o odpovědnosti za škodu v dané lhůtě 30 dnů po jeho jmenování, nebo pokud vypršela platnost původní smlouvy a pojistnou smlouvu ve lhůtě 30 dnů neobnovil. Čtvrtým způsobem je neotevření sídla exekutorského úřadu do 3 měsíců od jeho jmenování. S tím může souviset i jeho nečinnost výkonu exekuční činnosti. „*Výkon exekuční činnosti je započat, je-li exekutor připraven vykonávat exekuční činnost.*“³¹ Výčet možností pro odvolání exekutora ukončuje rozhodnutí soudu o nemožnosti vykonávat exekuční činnost exekutora vzhledem k jeho zdravotnímu stavu, a to za předpokladu, že řádně nevykonává činnost po dobu 1 roku.

Soudního exekutora odvolává ministr spravedlnosti. Odvolává ho buď na návrh Exekutorské komory, nebo bez návrhu pokud mu Komora nepředložila návrh na odvolání exekutora do jednoho měsíce od dne, kdy o odvolání sám požádal,

³¹ *Meritum Vymáhání pohledávek. 2.*, aktualizované vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 445. ISBN 978-80-7357-686-8

respektive byla Komoře doručena žádost o odvolání, anebo od okamžiku, kdy se Komora dozvěděla o důvodech pro odvolání. Návrh Exekutorské komory nebo vlastní žádost exekutora musí být doručena ministrovi, jehož povinností je odvolat exekutora do jednoho měsíce ode dne doručení návrhu. Pokud jde o odvolání exekutora na vlastní žádost, vykonává činnost až do dne, než jej ministr odvolá. Jde-li o ostatní důvody odvolání, než je odvolání na vlastní žádost, následuje pozastavení výkonu exekutorského úřadu.³²

Po zániku exekutorského úřadu převezme neukončené spisy nově jmenovaný exekutor. Dochází však k tomu, že nově jmenovaný exekutor založí nový exekutorský úřad a po zaniklém exekutorském úřadu přebírá pouze neukončené spisy s tím, že nastalou skutečnost oznámí účastníkům řízení, kteří mají možnost požádat o změnu exekutora, o čemž musí být poučeni nově jmenovaným exekutorem. Fakticky ale dochází ke vzniku nového exekutorského úřadu.

Zajímavou myšlenku přináší Mgr. Svoboda v časopisu *Komorní listy*.³³ Autor přirovnává exekutorský úřad k podniku definovaného v obchodním zákoně, tedy jako soubor hmotných, nehmotných a osobních složek podnikání. Jako podnik je ocenitelný, převoditelný a předmětem závěti. V článku autor uvádí postup, nastane-li uvolnění exekutorského úřadu. Na místo původního exekutora je jmenován jeho zástupce, který plní povinnosti exekutorského úřadu do doby, než bude jmenován nový exekutor. Exekutorská komora vyśle auditora, ke zjištění aktuální hodnoty úřadu jako podniku a ministerstvo spravedlnosti vyhlásí výběrové řízení na uvolněný exekutorský úřad. Podmínkou zájemce, úspěšného ve výběrovém řízení, bude povinnost zaplatit cenu zjištěnou dle výsledku auditu včetně vypořádání se s původním exekutorem. Autor chce ale také ponechat smluvní volnost mezi exekutory, pro případ zániku exekutorského úřadu. Spatřuje v tom odpadnutí průtahů při zřizování nového exekutorského úřadu, neboť nově jmenovaný exekutor zasedne do zaběhlého úřadu a může začít okamžitě pracovat. Samozřejmě si je autor článku vědom komplikací spojených se zaměstnaneckými poměry původního exekutora či

³² *Meritum Vymáhání pohledávek*. 2., aktualizované vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 445. ISBN 978-80-7357-686-8

³³ Svoboda, Ondřej. Krátké zamyšlení nad přechodem úřadu odvolaného exekutora. *Komorní listy. Časopis soudních exekutorů*. 2011, roč. 3, č.1, s. 24-25.

Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/2011-03-Komorni-listy.pdf>

výběrem jiného elektronického systému pro vedení spisů. Nicméně ponechává uvážení na samotném zájemci o tento úřad.

Osobně se k této variantě přikláním proto, že umožňuje obsazení exekutorského úřadu na základě úspěšnosti ve výběrovém řízení, ale také smluvní dohodu dvou exekutorů. Na druhou stranu bych ponechala i dnes zaběhnutý systém založení nového exekutorského úřadu. To by mohlo vyřešit problematiku, kterou autor také zmiňuje a tou jest nezájem o uvolněný exekutorský úřad. Ve výsledku by zde byly tři možnosti, jak obsadit úřad, jehož exekutor byl z jeho výkonu odvolán.

4. Zastoupení soudního exekutora

V případě, že exekutor splňuje veškeré podmínky pro výkon funkce exekutora a byl jmenován ministrem spravedlnosti do exekutorského úřadu, je třeba, aby tato osoba měla svého zástupce pro případ nemoci či dovolené,³⁴ pro případ pozastavení či zánik výkonu exekutorského úřadu, nebo pokud by nastaly jiné vážné důvody, pro které by nemohl vykonávat svůj úřad.

4.1 Ustanovení zástupce

Zástupce ustanovuje Exekutorská komora.³⁵ Ta zástupce exekutora ustanoví buď na vlastní návrh zastupovaného exekutora, anebo bez návrhu. Bez návrhu koná, jestliže exekutor do jednoho měsíce od svého jmenování nenavrhl svého zástupce, anebo došlo k pozastavení výkonu exekutorského úřadu. Komentář k exekučnímu řádu³⁶ zmiňuje zastoupení exekutora vždy tam, kde došlo k pozastavení výkonu exekutorského úřadu a hlavně poukazuje na situace zániku výkonu exekutorského úřadu odvoláním exekutora ministrem spravedlnosti, vyjma odvolání exekutora na vlastní žádost. S konstatováním, že zastupování odvolaného exekutora nebude mít dlouhé trvání, vzhledem k povinnosti ministra odvolat původního exekutora do jednoho měsíce od doručení návrhu na jeho odvolání. Pokud se však jedná o zánik výkonu exekutorského úřadu obecně, je zastupující exekutor činný až do doby, než bude jmenován nový exekutor do uvolněného úřadu, který jej nahradí a dále bude vykonávat činnost úřadu svým jménem.

Jakmile se exekutor dozví o potřebě být zastupován, je povinen bez zbytečného odkladu o tom informovat Exekutorskou komoru a svého ustanoveného zástupce. Samotné zastupování začíná ale dnem, kdy se zástupce exekutora dozví o důvodu, který ho opravňuje k zastupující povinnosti.

³⁴ Komentář k exekučnímu řádu se zmiňuje o „odůvodněné nepřítomnosti.“ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 55. ISBN 978-80-7400-179-6

³⁵ ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001. částka 48. § 111 odst. 6 písm. l)

³⁶ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 55. ISBN 978-80-7400-179-6

4.2 Vyrovnání exekutorů, dohoda o podílu na odměně

Jestliže pominou důvody pro zastupování, nebo bude do úřadu jmenován nový exekutor, zastupování končí a následuje vyrovnání mezi zastupujícím a zastupovaným exekutorem (popřípadě dědici zastupovaného exekutora). Exekutoři se vyrovnávají ke dni ukončení zastoupení.

Podle § 16 odst. 1 exekučního řádu mohou mezi sebou exekutoři uzavřít dohodu, která se vztahuje k podílu zástupce na odměně zastupovaného exekutora. Dohodu, kterou mezi sebou exekutoři uzavřou, jsou povinni doručit Komoře do dvou měsíců ode dne, kdy je zástupce ustanoven. Nevyužije-li zástupce a zastupovaný exekutor tuto možnost, Exekutorská komora sama určí výši podílu na odměně.³⁷

Dohody se využije i v případě zániku³⁸ výkonu exekutorského úřadu, a to tak, že exekutor jmenovaný do úřadu namísto původního exekutora uzavře dohodu s odstupujícím o podílu na odměně u věcí, které dokončí nově jmenovaný exekutor.

Exekutorskou dohodu o podílu zástupce na odměně zastupovaného exekutora lze uzavřít i před jmenováním nového exekutora. Zde se využívá institutu odkládací podmínky. Dohoda bude platná, jakmile bude nový exekutor jmenován. Podíl se určuje zlomkem nebo procentem z převzatých a v té době neukončených věcí. Stanovený podíl se vztahuje k osobě původního exekutora, se kterým se musí nastupující exekutor vypořádat. Dohoda se nijak nedotýká účastníků řízení. Ti budou hradit pouze odměnu pro nového exekutora.³⁹

Uzavření dohody se dle mého názoru bude vztahovat i na pozastavení výkonu exekutorského úřadu. Tato teze je vyvoditelná z § 122 odst. 3 exekučního řádu, neboť zde je stanoven zákaz výkonu exekutorského úřadu exekutorem, proti němuž je vedeno kárné řízení, v době pozastavení výkonu exekutorského úřadu.

Jak již bylo jednou zmíněno, dohoda musí být Komoře doručena do dvou měsíců ode dne jmenování nebo ustanovení zástupce exekutora. Jestliže tak není

³⁷ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, pojednává o tom, že Komora bude rozhodovat o podílu na odměně exekutora podle „zásad spravedlivého uspořádání.“

³⁸ ČESKO. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 15 odst. 5

³⁹ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 53. ISBN 978-80-7400-179-6

učiněno, rozhodne Komora sama o podílu zástupce na odměně. Proti rozhodnutí Komory je možné podat řádný opravný prostředek k soudu.

4.3 Zástupce exekutora

Zástupce exekutora je ustanoven z řad kandidátů exekutora. Pokud exekutor ve svém úřadu nemá kandidáta, zástupce je ustanoven z řad exekutorů jmenovaných v obvodu příslušného okresního soudu a není-li těchto zástupců, pak z řad exekutorů jmenovaných v obvodu příslušného krajského soudu nebo jejich kandidátů.⁴⁰ Z tohoto zákonného ustanovení vyplývá, že zástupcem exekutora může být exekutor nebo exekutorský kandidát. Pokud bude zástupce exekutorský kandidát, musí splňovat zákonem dané podmínky a hlavně je povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu vzniklou v souvislosti s výkonem exekuční činnosti. Zastupování exekutora exekutorským kandidátem jiného exekutora je možné pouze se souhlasem exekutora, u něhož je kandidát v pracovním poměru.

„Při jmenování prvních exekutorů 1.9.2001 byli zástupci exekutorů jmenováni pouze z řad exekutorů, protože v té době nebyli žádní kandidáti.“⁴¹

Úkolem zástupce exekutora je podepisování listin. Na listiny uvádí své jméno a příjmení spolu se jménem a příjmením exekutora, kterého zastupuje. S výkonem činnosti souvisí i používání razítka a pečetidla. Zde je rozdíl v tom, kdo zastupuje exekutora. Je-li zástupce exekutora exekutor, používá své razítko a pečetidlo. Jestliže je zástupce exekutora exekutorský kandidát, používá razítko a pečetidlo exekutora, kterého zastupuje. Na exekutorského kandidáta, který působí jako zástupce exekutora, se vztahují práva a povinnosti exekutora při výkonu exekuční činnosti.⁴²

Exekuční řád uvádí v § 16 odst. 4., že pokud zastupování exekutora trvá, tak zastupovaný soudní exekutor nemůže vykonávat exekuční činnost. Zástupce exekutora je vázán povinností mlčenlivosti stejně, jako zastupovaný exekutor. Proto, když dojde z jeho strany k porušení povinnosti mlčenlivosti, bude zástupce odpovědný za způsobenou škodu. Oproti tomu, za škodu způsobenou zaměstnanci

⁴⁰ ČESKO. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 16 odst. 3

⁴¹ *Meritum Vymáhání pohledávek*. 2., aktualizované vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011, s. 446. ISBN 978-80-7357-686-8

⁴² ČESKO. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 17

zastupovaného exekutora odpovídá právě ten zastupovaný exekutor. Zastupovaný exekutor se může posléze domáhat náhrady škody vůči svému zástupci uplatněním ustanovení občanského zákoníku o náhradě škody.

4.4 Ustanovení nového zástupce

Z důvodů stanovených v exekučním řádu, § 18, mohou nastat situace, kdy je třeba změnit zástupce exekutora. Nového zástupce ustanovuje Exekutorská komora v případech, kdy zanikl výkon exekutorského úřadu zástupce, nebo je zástupcem exekutorský kandidát, který byl vyškrtnut ze seznamu kandidátů, nebo pokud exekutorskému kandidátovi uplyne doba pro pojištění odpovědnosti a včas jej neobnoví, anebo mu bylo uloženo kárné opatření a byl odvolán ze zastupování. Změna zástupce exekutora je spojena i s žádostí. Žádost o uvolnění z funkce zástupce má oprávnění podat zástupce exekutora i zastupovaný exekutor.

5. Soudní exekutor jako zaměstnavatel

Exekutor je pověřen exekutorským úřadem, který nejen vede, organizuje a zajišťuje jeho chod, ale také vykonává exekuční a další činnost svěřenou mu zákonem. Pro výkon exekuční a další činnosti může exekutor uzavírat pracovněprávní vztahy s osobami, které se na základě uzavřené pracovní smlouvy stanou jeho zaměstnanci. Jako zaměstnanci vykonávají úkoly, které jim soudní exekutor svěří.

Zaměstnancem exekutora se může stát: exekutorský koncipient, exekutorský kandidát, vykonavatel a další zaměstnanci. Vztahy mezi zaměstnanci a exekutorem se řídí zákoníkem práce.

5.1 Exekutorský koncipient

Exekutorský koncipient je osoba označována jako „čekatel na funkci exekutora.“⁴³ Jedná se o zaměstnance exekutora zapsaného do seznamu koncipientů, který vede Exekutorská komora. Koncipient je zapisován do seznamu koncipientů na návrh soudního exekutora, u něhož je v pracovním poměru. „Při vzniku pracovního poměru s určeným druhem práce exekutorského koncipienta je třeba mít na zřeteli, že kvalifikační předpoklady pro výkon práce exekutorského koncipienta stanoví exekuční řád a že koncipientem se zaměstnanec stává až zápisem do seznamu koncipientů.“⁴⁴ Exekuční řád stanovuje v § 20, jakožto předpoklad, být plně způsobilý k právním úkonům, získat úplné právnické vysokoškolské vzdělání a být bezúhonný.

Etický kodex⁴⁵ upravuje povinnosti exekutora umožnit koncipientovi řádnou a účelnou právní praxi, vést ho k získávání znalostí a zkušeností, kterých je zapotřebí při skládání exekutorské zkoušky a následně poté při výkonu exekuční a další činnosti. Exekutor při ukončení koncipientské praxe vystaví potvrzení o dálce praxe a přidá její zhodnocení. Povinností exekutora je poskytovat koncipientovi mzdu. Mzda musí být přiměřená. Exekutor nesmí ze svého koncipienta učinit tichého společníka

⁴³ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. s. 306. ISBN 978-80-7380-044-4.

⁴⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 61. ISBN 978-80-7400-179-6

⁴⁵ Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 26. února 2006, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesní etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů. čl. 10

nebo být ekonomicky na koncipientovi závislý. Vůči exekutorovi má i koncipient určité povinnosti. Koncipient smí vykonávat praxi pouze u jediného exekutora na základě hlavního pracovního poměru, nesmí jednat na vlastní účet (jedná-li se o úkony exekuční činnosti) a exekutor mu to nesmí povolit. Stejně tak nesmí koncipient zneužívat získané informace po dobu trvání i zániku pracovního poměru.

V rámci činnosti, kterou koncipient vykonává pro exekutora, jej může exekutor písemně pověřit k provádění úkonů, které jsou předmětem exekuční a další činnosti. Nemůže mu ale svěřit vydávání exekučních příkazů a vykonávání dražby nemovitosti nebo podniku, vydávat rozhodnutí v exekuci prodejem nemovitosti nebo podniku a zřizovat exekutorské zástavní právo.

Exekutorský koncipient může být ze seznamu koncipientů vyškrtnut ze zákonných důvodů.⁴⁶ Proti vyškrtnutí má právo domáhat se ochrany koncipient či exekutor, u něhož koncipient vykonává svou praxi. Ochrana spočívá v podání žaloby k soudu do dvou měsíců od doručení oznámení Komory o vyškrtnutí. Lhůta pro podání žaloby je prekluzivní.

5.2 Exekutorský kandidát

Exekutorský kandidát se vyznačuje tím, že se v podstatě jedná o hotového exekutora, neboť již absolvoval tříletou exekutorskou praxi, složil exekutorskou zkoušku a je zapsán do seznamu kandidátů, který vede Exekutorská komora. Jediné co mu chybí a na co čeká, je projít výběrovým řízením, být jmenován do exekutorského úřadu a složit slib do rukou ministra spravedlnosti.

Exekutorská komora zapíše kandidáta do seznamu kandidátů, pokud byl ke dni zápisu zapsán v seznamu exekutorských koncipientů a nenastal žádný důvod pro vyškrtnutí z tohoto seznamu. Děje se tak na vlastní žádost koncipienta.

Samotný exekutor, s nímž je žadatel v pracovním poměru, vstupuje do zápisu až v okamžiku, není-li Komorou proveden zápis exekutorského kandidáta v zákonné lhůtě. Exekutor se souhlasem koncipienta má právo domáhat se u soudu provedení zápisu do seznamu kandidátů. To ale nebrání koncipientovi, aby se provedení zápisu do seznamu kandidátů soudním rozhodnutím domáhal sám.

⁴⁶ ČESKO. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: Sbírka zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 22 odst. 1

Činnost vykonávaná kandidátem pro exekutora je rozsáhlejší, než úkoly svěřené exekutorskému koncipientovi. Kandidáta opravňuje k výkonu exekuční a další činnosti soudní exekutor písemným pověřením. Kandidát provádí stejné úkony jako exekutor s výjimkou vydávání exekučního příkazu. Exekutor, pod kterým kandidát pracuje, je povinen uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou právě tímto exekutorským kandidátem, jestliže chce, aby kandidát mohl vydávat exekuční příkaz.⁴⁷

Exekutorský kandidát stejně jako koncipient může být ze seznamu kandidátů vyškrtnut ze stejných důvodů jako koncipient vyjma zapsání do seznamu exekutorských kandidátů, což lze považovat za postup koncipienta na „vyšší stupeň.“ Pro kandidáta by zde měla být zaznamenána možnost zápisu do seznamu exekutorů. Takováto úprava v exekučním řádu ale není. Řeší se to analogickým výkladem.⁴⁸

Postup obrany proti vyškrtnutí je shodný s postupem exekutorského koncipienta.

5.3 Vykonavatel

Vykonavatel je zaměstnanec exekutora, který je exekutorem písemně pověřován k úkonům spadajícím pod úkony soudního vykonavatele podle občanského soudního řádu. Především pod jeho činnost můžeme zařadit prohlídku povinného a prohlídku jeho místností, skříní a jiných schránek, soupis movitých věcí, prodej věcí rychle se kazících mimo dražbu, zajištění sepsaných věcí, atd.⁴⁹

Kvalifikačními předpoklady pro vykonavatele je plná způsobilost k právním úkonům, bezúhonnost, úplné středoškolské vzdělání, pracovní poměr u exekutora trvající alespoň jeden rok, složení kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora. Zkušební řád⁵⁰ ke kvalifikačním předpokladům požaduje ještě české občanství, absolvování školení Komory pro vykonavatele za poslední rok a aktivní zaměstnanecký poměr vůči exekutorovi. Rozsah a způsob zkoušky určuje

⁴⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 307. ISBN 978-80-7380-044-4.

⁴⁸ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 74. ISBN 978-80-7400-179-6

⁴⁹ Vyhláška Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy. § 46 odst. 2

⁵⁰ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 18. dubna 2008 zkušební řád – kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora. § 2.

Exekutorská komora. Uchazeč o vykonavatelskou funkci musí podat písemnou přihlášku, která bude potvrzena exekutorem, u něhož je uchazeč v pracovním poměru.

Zajímavý pohled na vykonavatele předkládá článek⁵¹ z časopisu Trestní právo, který cituje stanovisko prezidia Komory ze dne 20.7.2005. Pojednává zde o povinnosti exekutora zajistit vykonavateli dostatečnou znalost právních předpisů v takové míře, aby mohl provádět činnost mu svěřenou. Jsou-li pochybnosti o jeho znalostech, stanoví exekutor vykonavateli pokyny a bude nad ním udržovat dozor.

Zajištění znalosti právních předpisů může spočívat jednak v roční praxi vykonávané v pracovním poměru u soudního exekutora, ve zúčastňování se různých školení a složením vykonavatelské zkoušky.

5.4 Další zaměstnanci exekutora

Tzv. další zaměstnance pověřuje exekutor k provádění jednoduchých úkonů, které jsou předmětem exekuční nebo další činnosti. Jednoduchými úkony jsou „*všechny administrativní úkony při zpracování spisů a došlé pošty, vedení evidenčních pomůcek, zjišťování údajů z příslušných evidencí, vedení spisovny, vydávání prostých opisů exekutorských zápisů, dohlížení na osoby nahlížející do spisu atp.*“⁵²

Pracovněprávní vztahy upravuje stejně jako u ostatních zaměstnanců zákoník práce. Důležité je zmínit způsob a výši náhrady škody způsobenou exekutorovi jeho zaměstnancem. Zákoník práce⁵³ hovoří o odpovědnosti zaměstnance za škodu, kterou způsobil svému zaměstnavateli zaviněným porušením povinností při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Rozdíl lze zaznamenat, pokud jde o škodu způsobenou z nedbalosti, nebo škodu způsobenou úmyslným zaviněním.

Náhrada škody způsobené zaměstnancem z nedbalosti se hradí až do výše čtyř a půl násobku průměrného měsíčního výdělku před porušením povinnosti, kterou

⁵¹ MATULA, Zdeněk. Vybrané problémy exekuce podle exekučního řádu pohledem orgánů činných v trestním řízení. *Trestní právo: Odborný časopis pro trestní právo a obory související*. 2006, č. 1, roč. 11, s. 6-15. ISSN 1211-2860.

⁵² KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 77. ISBN 978-80-7400-179-6

⁵³ ČESKO. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84. § 248-275

byla škoda způsobena. Jestliže škodu způsobil zaměstnanec úmyslně, v opilosti, nebo po zneužití jiných návykových látek, rozsah náhrady škody bude neomezený.

Exekutor může se svým zaměstnancem uzavřít také dohodu o hmotné odpovědnosti neboli dohodu o odpovědnosti za schodek. V rámci takovéto dohody odpovídá zaměstnanec exekutorovi za hodnoty, které mu byly svěřeny, jako je např. hotovost. Odpovědnost je vymezena plnou výší svěřené hodnoty.

6. Další činnost exekutora

Soudní exekutor vykonává dva druhy činností. Jako hlavní náplň vykonává tzv. exekuční činnost, což znamená nucený výkon exekučních titulů, pro který je důležitá právní moc a vykonatelnost. Exekučním titulem může být téměř jakékoli soudní rozhodnutí, vykonatelný rozhodčí nález, notářský zápis atp. Exekuční činnost vykonává exekutor prostřednictvím různých způsobů výkonu rozhodnutí. Záleží na vymáhaném plnění, které může být buď peněžité, anebo nepeněžité. Peněžité plnění lze vymoci srážkami ze mzdy nebo z jiných příjmů, příkázáním pohledávky, prodejem movitých či nemovitých věcí, prodejem podniku a zřízením zástavního exekutorského práva na nemovitostech. Pro nepeněžité plnění se uplatňuje institut vyklizení, odebrání věci, rozdělení společné věci, provedení práce a výkonu. Pro výkon exekuční činnosti se exekutor řídí exekučním řádem, subsidiárně použije občanský soudní řád.

Druhým významným odvětvím činnosti soudního exekutora je tzv. další činnost. Mezi další činnost se řadí poskytování právní pomoci oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční a další činností, provádění autorizované konverze dokumentů podle zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, sepisování listin a vykonávání jiné činnosti, o níž to stanoví exekuční řád nebo zvláštní právní předpis. O další činnost může být požádán jakýkoli exekutor fyzickou nebo právnickou osobou, tzv. žadatelem, s nímž musí exekutor uzavřít písemnou smlouvu, pokud pro něj bude vykonávat další činnost. „*Ustanovení o povinnosti písemné formy smlouvy se vztahuje na veškerou další činnost na žádost soukromé osoby.*“⁵⁴ Exekutor může v rámci další činnosti přijímat do úschovy peníze, listiny a jiné movité věci. Má oprávnění provádět dražbu, zjišťovat majetek, který podléhá zajištění podle rozhodnutí v trestním řízení, vydávat stejnopisy, opisy, výpisy a hlavně sepisovat exekutorské zápisy.

Na základě pověření soudem exekutor může doručovat písemnosti soudu a vykonávat funkci soudního vykonavatele.

⁵⁴ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 308. ISBN 978-80-7400-179-6

6.1 Poskytování právní pomoci

Právní pomoc poskytuje exekutor pouze oprávněnému nebo povinnému po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční a další činností.

Počátek časového úseku, od kdy je exekutor oprávněn poskytovat právní pomoc, se stanovuje k okamžiku vydání rozhodnutí, které se po nabytí vykonatelnosti stane exekučním titulem. Exekutor může poskytovat právní pomoc v souvislosti s přípravou na vymáhání nebo se samotným vymáháním, ve věcech probíhající nebo připravující se exekuce či další činnosti, v rámci pátrání po majetku povinného před doručením usnesení o nařízení exekuce a pověřením exekutora. Tyto informace může získávat a shromažďovat z jemu dostupných zdrojů. Využit své pravomoci a informací nabytých z dostupných zdrojů může až po pověření k provedení exekuce.⁵⁵

6.2 Autorizovaná konverze dokumentů

Konverzi dokumentů provádí soudní exekutor na základě zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. Tento zákon označuje jako konverzi úplné převedení dokumentu v listinné podobě do dokumentu obsaženého v datové zprávě nebo datovém souboru, ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky, nebo úplné převedení dokumentu obsaženého v datové zprávě do dokumentu v listinné podobě a ověření shody obsahu těchto dokumentů a připojení ověřovací doložky. Konverzí vzniklý dokument má stejné právní účinky jako ověření kopie dokumentu.⁵⁶ K tomu je třeba dodat, že konverze neověřuje správnost a pravdivost údajů obsažených v konverzovaném dokumentu. Stejně jako nepotvrzuje soulad s právními předpisy.

Konverze se neprovádí u všech dokumentů. Zákon stanoví, kdy konverzi provést nelze. Příkladem může být dokument, který je v jiné než listinné podobě či v podobě datové zprávy, obsahuje-li písemný dokument změny, doplňky, vsuvky nebo škrty, které by mohly zeslabit jeho věrohodnost, nebo jde-li o dokument v listinné podobě, jehož jedinečnost nelze konverzí nahradit, jako je občanský průkaz, cestovní doklad, zbrojní průkaz, řidičský průkaz, atp.

⁵⁵ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 307. ISBN 978-80-7400-179-6

⁵⁶ ČESKO. Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 89. § 22

6.3 Úschova

Zákon ukládá exekutorovi oprávnění přijímat věci do úschovy. Mezi takové věci jsou zahrnuty peníze, listiny a jiné movité věci. Exekutor sice může přijímat do úschovy, ale musí to být v souvislosti s exekučním, soudním nebo jiným řízením. O přijetí věci do úschovy vydá exekutor písemné potvrzení do rukou osoby, která složila věc do úschovy. „Potvrzení exekutora prokazuje pouze to, že přijal věc do úschovy, z níž ji ovšem může na žádost složitele (oprávněného) kdykoli, a to zcela nezávisle na vůli povinného, složiteli vydat. Převzetí věci exekutorem nemá na rozdíl od soudní úschovy povahu uložení solučního.“⁵⁷ Obecně se v potvrzení o přijetí do úschovy identifikuje věc dostatečně tak, aby nemohlo dojít k její záměně, uvede se datum, nejlépe hodina i minuta, uložení věci a osoba věc ukládající.

O exekutorských úschovách se vedou záznamy do rejstříku exekutorských úschov. Zápis do rejstříku musí obsahovat způsob, jakým je věc uložena a místo, kde se uložená věc nachází.

6.4 Soudní pověření k výkonu další činnosti

Soud pověřuje exekutora zejména ke dvěma činnostem, k doručování a k činnosti soudního vykonavatele.

Doručovat může exekutor jednak v rámci exekutorské činnosti podle § 56 exekučního řádu, jednak jako tzv. jiné doručování nevztahující se k exekuční činnosti. Jiným doručováním se doručuje v nalézacím řízení podle občanského soudního řádu nebo při výkonu soudního rozhodnutí. Exekutor musí být pro výkon jiného doručování vždy výslovně pověřen soudem. Pověření může mít formu usnesení nebo přípisu. Obsahem pověření je činnost, jakou má exekutor vykonat a další potřebné informace s tím související.⁵⁸

6.5 Dražba

Soudnímu exekutorovi je podle zákona přiřazeno oprávnění provést dražbu. Dražbu provede na návrh vlastníka věci či osoby, jež má oprávnění s věcí disponovat.

⁵⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.6.2005, sp. zn. 20 Cdo 1329/2004

⁵⁸ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 311. ISBN 978-80-7400-179-6

Předmětem dražby jsou věci movité i nemovité. Postup exekutora se přiměřeně řídí ustanovením exekučního řádu. Exekuční řád je pro dražby primární předpis. Časopis *Právní rozhledy*⁵⁹ pojednává o přiměřenosti jeho použití při aplikaci jen některých ustanovení, která se hodí pro dobrovolnou drážbu. Úprava dražeb v exekučním řádu se nachází v Hlavě IV. upravující exekuci prodejem movitých věcí a nemovitostí jakožto způsob provedení exekuce.

Obecně dražbu upravuje zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách, který ve svém prvním paragrafu říká, že se postupuje podle tohoto zákona, pokud zvláštní předpis nestanoví jinak. Jako zvláštní předpis je v zákoně o veřejných dražbách uveden občanský soudní řád. Vzhledem k tomu, že občanský soudní řád se použije subsidiárně vůči exekučnímu řádu, vztahuje se ustanovení o zvláštním právním předpisu i na exekuční řád, který si svou specialitu sám jistí ustanovením § 76 odst. 2 druhá věta.

6.6 Zjištění a správa majetku

Majetek zjišťuje soudní exekutor na základě pověření soudu nebo státního zástupce. Tento druh další činnosti se uplatňuje v trestním řízení. Exekutor zjišťuje majetek, který podléhá zajištění podle rozhodnutí vydaného v trestním řízení. Forma pověření má podobu opatření a nelze proti němu podat žádný opravný prostředek. Z exekutora se tak stane orgán přímo spolupracující s orgány činnými v trestním řízení.⁶⁰

Soud či státní zástupce může exekutorovi svěřit i správu zabaveného majetku. Exekutor správu vykonává osobně nebo prostřednictvím jiné osoby. Spravovaný majetek se eviduje a exekutor při tom postupuje přiměřeně jako při evidenci věcí převzatých do úschovy.

Ke správě zajištěného majetku je ustanoven soudní exekutor na základě zákona č. 279/2003 Sb., o výkonu zajištění majetku a věcí v trestním řízení a o změně některých zákonů.

⁵⁹ VESELÝ, Jan, Adam RAKOVSKÝ a Radka ŠIMKOVÁ, Soudní exekutoři – alternativa soudního rozhodnutí. *Právní rozhledy: Časopis pro všechna právní odvětví*. 2001. roč. 9, č. 6, s. 257. ISSN 1210-6410

⁶⁰ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 311. ISBN 978-80-7400-179-6

6.7 Sepisování exekutorských zápisů

Exekuční řád⁶¹ umožňuje exekutorovi, aby jako další činnost sepisoval exekutorské zápisy. Exekutorský zápis se považuje za veřejnou listinu. Náležitosti zápisu vyjmenovává exekuční řád a musí být splněny, má-li mít exekutorský zápis povahu veřejné listiny.

Exekutorským zápisem exekutor osvědčuje na žádost skutkové děje a stav věci, kterými mohou být prokázány nároky v soudním řízení nebo v řízení před jiným státním orgánem. Jako příklad zákon uvádí splnění dluhu, stav nemovitostí, bytů a nebytových prostor. Výčet má pouze demonstrativní povahu. Exekutorský zápis se také sepisuje, jestliže je exekutor přítomen u průběhu nějaké skutečnosti nebo pokud se exekutor osobně přesvědčí o stavu věci.

Exekutor sepisuje na žádost exekutorský zápis o dohodě, v níž se účastník (povinný) zavazuje splnit pohledávku nebo jiný nárok druhého účastníka (oprávněného) vyplývající ze závazkového právního vztahu. V této dohodě účastník svolí k nařízení a provedení výkonu rozhodnutí nebo exekuce, za předpokladu, že nesplní svou povinnost vůči druhému účastníkovi řádně a včas. Obsahem dohody mohou být i podmínky či povinnosti oprávněné osoby, na jejichž splnění je poskytnutí předmětu plně vázáno. Vzhledem k tomu, že se jedná o dohodu, má se za to, že strany projeví svůj souhlas svobodně a vážně.

Po sepsání exekutorského zápisu musí exekutor neprodleně uložit zápisy ve své kanceláři pod uzávěrou v kovové skříni odděleně od spisů.

V exekutorském zápisu je možné pokračovat.⁶² Pokračovat může exekutor, který sepsal prvotní exekutorský zápis nebo dožádaný exekutor, který má sídlo na území České republiky. Pokračování je součástí exekutorského zápisu. Vzájemné předávání exekutorského zápisu mezi dožadujícím a dožádaným exekutorem probíhá prostřednictvím doručování do vlastních rukou.

Nastane-li situace, kdy exekutor ztratí exekutorský zápis, je jeho povinností oznámit ztrátu Exekutorské komoře, a to neprodleně.

⁶¹ ČESKO. Zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 77 a násl.

⁶² Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002. Kancelářský řád. §27 a násl.

7. Odměna soudního exekutora

Podle § 90 exekučního řádu náleží exekutorovi za exekuční a další činnost, kterou vykonává podle exekučního řádu odměna, náhrada hotových výdajů, náhrada za ztrátu času při provádění exekuce, náhrada za doručení písemnosti a pokud je exekutor plátcem daně z přidané hodnoty, přísluší mu i náhrada daně z přidané hodnoty podle zákona č. 588/1992 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Tyto jednotlivě vyjmenované položky vytváří náklady exekuce.

O odměnách exekutora pojednává vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., která byla nedávno novelizována. Účinnost novely připadla na 1. března 2012.

Podle vyhlášky č. 330/2001 Sb., označované též jako exekuční tarif, má exekutor právo jak na odměnu, tak na náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností a náhradu za ztrátu času. Mimosmluvní odměna za výkon exekuční činnosti se u exekuce na peněžitě plnění vypočítává z jistiny, tedy z částky, kterou má exekutor od povinného vymoci, pokud vyhláška o odměnách exekutorů nestanoví jinak. Odměna, účtující se exekutorovi za provedení exekuce ukládající jinou povinnost než peněžitě plnění, je vypočítávána podle toho, o jakou činnost jde. Odlišně se stanovuje odměna za provedení exekuce vyklizením, odebráním věci či rozdělením společné věci.⁶³

Náhrada hotových výdajů podle § 13 zmíněné vyhlášky přísluší exekutorovi v souvislosti s výkonem exekuční činnosti, zejména na soudní a jiné poplatky, cestovní výdaje, poštovné, úhrady osobám provádějícím přepravu zásilek, telekomunikační poplatky, odborná vyjádření, opisy, fotokopie a náhrady nákladů na vložení či získání dat z centrálních evidenčních systémů. Výše náhrady hotových výdajů je stanovena paušální částkou 3 500 Kč. Jestliže bude paušální částka překročena, je exekutor oprávněn požadovat náhradu hotových výdajů v plné výši.

⁶³ K tomu blíže vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem. § 7 až § 10.

Hlavními body novely⁶⁴ vyhlášky č. 330/2001 Sb., je snížení odměny exekutora při vymáhání částek do 20 000 Kč. Odměna exekutora se snižuje na polovinu, pokud povinný do 15 dnů od doručení výzvy dobrovolně uhradí vymáhané plnění. Další změna se týká snížení paušální částky náhrady hotových výdajů na polovinu za předpokladu, že povinné plnění nepřesahuje částku 10 000 Kč a povinný do 15 dnů ode dne doručení výzvy uhradí vymáhaný nárok, včetně zálohy na náklady exekuce a nákladů oprávněného. Novela dále zakotvuje právo exekutora nechat si zaplatit účelně vynaložené hotové výdaje na znalecké posudky a překlady, protože tyto výdaje již nejsou zahrnuty do paušální částky. Předpokládá se, že exekutor tento nárok prokáže. Nově také upravuje náhradu za ztrátu času, kdy exekutor vykonává exekuční činnost mimo exekutorský úřad, včetně času stráveného cestou tam i zpět. Exekutor má nyní právo na náhradu pouze jednou, pokud vykonal v tomto místě úkony ve více exekučních řízeních. Podle počtu úkonů prováděných v každém řízení, má ale exekutor právo na poměrnou část náhrady za promeškaný čas. Náhrada činí 50 Kč za každou započatou čtvrt hodinu.

Exekuční řád v ustanovení § 90 odst. 2 připouští možnost, aby exekutor a oprávněný uzavřeli písemnou smlouvu o provedení exekuce, v níž si sjednají smluvní odměnu za její provedení. Sjednanou smluvní odměnou není dotčeno právo exekutora na odměnu, náhradu hotových výdajů, náhradu za doručení písemností ani náhrada za ztrátu času. Smlouva uzavřená mezi exekutorem a oprávněným se stane účinnou dnem, kdy je usnesení o pověření exekutora k provedení exekuce doručeno exekutorovi.

Soudní exekutor může krom exekuční činnosti vykonávat ještě další činnost, za kterou mu také náleží odměna. Konkrétně za poskytování právní pomoci po vydání exekučního titulu, jakož i v souvislosti s exekuční či další činností přísluší exekutorovi mimosmluvní odměna, pokud se exekutor a žadatel o odměně nedohodnou smluvně na vyšší odměny. § 16 vyhlášky č. 330/2001 Sb., odkazuje ohledně odměny za právní pomoc na advokátní tarif.⁶⁵

⁶⁴ Vyhláška č. 63/2012 Sb. ze dne 24. února 2012, kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudních exekutorů, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁶⁵ Vyhláška č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb. a vyhlášky č. 484/2000 Sb.

Jestliže exekutor v rámci další činnosti sepisuje exekutorské zápisy a přijímá věci do úschovy, odměna za provedení této další činnosti se řídí ustanovením vyhlášky č. 196/2001 Sb., o odměnách a náhradách notářů a správců dědictví.

Exekutor má podle § 91a exekučního řádu nárok na mimosmluvní odměnu také, pokud provádí činnost na základě pověření soudu nebo státního zástupce v trestním řízení, kdy zjišťuje majetek podléhající zajištění včetně správy tohoto majetku. O výši odměny a nákladech exekuce rozhoduje a vyplácí soud nebo státní zástupce, který touto činností exekutora pověřil.

Pokud jde o mimosmluvní odměnu, musím se přiklonit k vyhláškou stanovené výši. Nezdá se mi nikterak závratná vzhledem k tomu, že pro exekutora to může být jediným zdrojem příjmů, z něhož obstarává exekutorský úřad. Také vzhledem k tomu, že exekutor nemůže exekuci odmítnout a s tím související fakt, že exekuce nemusí být vymožena vůbec. Větší otazník stojí za smluvní odměnou exekutora. Zákon konkrétně neřeší, v čem smluvní odměna spočívá, resp. v čem by spočívat neměla. Může se jednat o jeden z důvodů, proč smluvní odměna podle veřejného mínění není solidní. Lze ale vyvodit, že smlouva o provedení exekuce upravuje vzájemná práva a povinnosti stran. Přesněji se může jednat o úpravu hrazení nákladů exekuce, z níž nebude vymožena žádná částka, povinnost oprávněného poskytovat exekutorovi informace o majetku povinného, doručování písemností nebo způsob nakládání s výtěžkem exekuce. O smluvní odměně podrobněji pojednává ustanovení čl. 7 Etického kodexu, který zakotvuje povinnost exekutora sdělit pravdivé informace o očekávaném rozsahu svých výkonů a na žádost oprávněného vysvětlit i výši smluvní odměny v dané věci.

Krom výše uvedeného souhlasím také s názorem, že se může jednat o motivační prvek pro exekutora.⁶⁶ Exekuční řád zakládá nezávislost a nestrannost exekutora, spolu s povinností řešit exekuce rychle, účelně a podle pořadí, v jakém je doručeno usnesení o nařízení exekuce. Jestliže exekutor bude dodržovat tato ustanovení, nevidím důvod, proč by nemohl činit aktivitu v rámci uzavření smlouvy o provedení exekuce.

⁶⁶ Smluvní odměna není protizákonná ani nemorální. *Epravo.cz* [online]. 3.11. 2006 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/smluvni-odmena-neni-protizakonna-ani-nemoralni-44368.html>

8. Odpovědnost soudního exekutora

8.1 Odpovědnost za škodu

Odpovědnost soudního exekutora a náhrada škody způsobená exekutorem má dva odpovědné subjekty. Buď je jím sám exekutor, anebo stát.

Soudní exekutor odpovídá za škodu způsobenou jím nebo jeho zaměstnancem při výkonu exekuční či další činnosti. Odpovědnost exekutora se vztahuje na škodu způsobenou třetím osobám a na škodu způsobenou účastníkům exekučního řízení. Vzhledem k tomu, že je v exekučním řádu upraven pouze jeden liberační důvod, který se nevztahuje na zavinění, lze vyvodit, že se jedná o objektivní odpovědnost exekutora za způsobenou škodu. Tímto liberačním důvodem je prokázání, že ačkoliv bylo vynaloženo veškeré úsilí, které lze požadovat, nemohlo být škodě zabráněno. „*Tím se rozumí všechna objektivně posuzována možná péče, kterou mohl exekutor vyvinout, aby škodě zabránil nebo ji odvrátil.*“⁶⁷ Odpovědnost za škodu způsobenou exekutorovi jeho zaměstnancem se posuzuje podle pracovněprávních předpisů.

Povinností exekutora je uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, k níž může dojít v souvislosti s výkonem exekuční nebo další činnosti. Pokud má exekutor zaměstnance, je jeho povinností uzavřít smlouvu o pojištění své odpovědnosti i za tyto zaměstnance. Smlouvu o pojištění odpovědnosti musí exekutor uzavřít a předložit Exekutorské komoře do 30 dnů od svého jmenování nebo od uplynutí platnosti původní smlouvy. Exekutor je povinen být pojištěn po celou dobu výkonu exekutorského úřadu.

Komentář⁶⁸ k exekučnímu řádu upozorňuje na § 57 exekučního řádu, jehož ustanovení vylučuje způsob náhrady škody v podobě uvedení v předešlý stav a uvádí pouze možnost finančního odškodnění.

Druhým odpovědným subjektem za způsobenou škodu je stát. Odpovědnost vymezuje zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. Odpovědnost pojímá tento zákon jako odpovědnost

⁶⁷ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2008, sp. zn. 25 Cdo 970/2006

⁶⁸ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář.* 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 93. ISBN 978-80-7400-179-6

absolutní,⁶⁹ tedy takovou, které se nelze zprostit. V § 4 tento zákon vymezuje činnost, která je považována za výkon státní správy podle tohoto zákona a řadí mezi ně úkony soudního exekutora při výkonu exekuční činnosti, sepisování exekutorských zápisů a činnosti vyplývající z pověření soudu podle exekučního řádu. „*Za výkon další činnosti vykonávané podle exekučního řádu odpovídá poškozenému pouze exekutor.*“⁷⁰ Soudní exekutor má dle tohoto právního předpisu postavení úřední osoby,⁷¹ a proto stát nese za tuto osobu odpovědnost.

Odpovědnost státu za škodu uvádí exekuční řád v § 32 odst. 3, kde přímo říká, že odpovědnost státu za škodu podle zvláštního právního předpisu (zákon č. 82/1998 Sb.) není dotčena. Ze zákonného ustanovení vyplývá, že odpovědnost státu není vyloučena odpovědností soudního exekutora a podmínky pro uplatnění nároku jsou posuzovány samostatně podle exekučního řádu a podle zákona o odpovědnosti za škodu. Odpovědnost těchto dvou subjektů je paralelní a volba pro uplatnění odpovědnosti je pouze na poškozeném.⁷²

Nicméně existuje úprava souběžného uplatnění odpovědnosti náhrady škody samotným exekutorem a odpovědností státu, a to podle rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky, které dospělo k závěru, že „*za škodu způsobenou exekutorem při výkonu veřejné moci přenesené na něj zákonem [jako úřední osoba ve smyslu § 3 písm. b) OdpŠk] odpovídá vedle státu též exekutor sám za podmínek § 32 EŘ.*“⁷³ Ve svém rozhodnutí odkazuje Nejvyšší soud na právní literaturu, která vychází z dedukce odpovědnosti za škodu způsobenou notářem. Podle notářského řádu odpovídá notář za škodu, jen jestliže zvláštní právní předpis (zákon č. 82/1998 Sb.) nestanoví jinak. Něco takového ale exekuční řád neupravuje, proto je možné dojít k závěru, že poškozený může uplatnit současně nárok vůči státu i vůči exekutorovi. Zánik uplatňování nároku u státu i exekutora je dán úspěšným uplatněním nároku jednoho z nich v rozsahu poskytnutého plnění.

⁶⁹ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 304. ISBN 978-80-7380-044-4.

⁷⁰ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2008, sp. zn. 25 Cdo 970/2006

⁷¹ Úřední osobou jsou fyzické a právnické osoby vykonávající státní správu, která jim byla svěřena zákonem nebo na základě zákona. Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. § 3 písm. b)

⁷² KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 93. ISBN 978-80-7400-179-6

⁷³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2008, sp. zn. 25 Cdo 970/2006

Jestliže exekutor způsobil škodu nezákonným rozhodnutím, nesprávným úředním postupem nebo stát poskytl ze stejného důvodu zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu, může po exekutorovi stát požadovat regresivní úhradu. Účelem regresivní úhrady je postihnout osoby, které skutečně škodu způsobili, ačkoli náhradu škody za ně platil stát, který za vzniklou škodu odpovídá.⁷⁴ Podmínkou pro požadavek regresivní úhrady je vzniklá škoda, která musí být způsobena zaviněným porušením právní povinnosti. Zaviněné jednání se označuje jako subjektivní princip⁷⁵ a je povinen prokázat ho ten, kdo nárok na regresivní úhradu uplatňuje. Při výkonu exekuční činnosti ale postačuje pouze prokázání zaviněného protiprávního jednání ve formě nevědomé nedbalosti.⁷⁶

8.2 Kárná odpovědnost

Kárná odpovědnost postihuje exekutora, kandidáta a koncipienta. Jako kárné provinění se považuje závažné nebo opětovné porušení povinností, které jsou určeny právním nebo stavovským předpisem anebo porušení povinností vyplývajících z usnesení Exekutorské komory a dále také narušení důstojnosti exekutorského povolání chováním samotného exekutora. Za kárné provinění se ukládá některý z taxativně vymezených kárných opatření, které ukládá kárný soud u soudních exekutorů a kárný senát u exekutorských kandidátů a koncipientů.

U jednotlivých kárně odpovědných osob se jednotlivá opatření trochu liší, nicméně obecně lze vyjmenovat jako kárná opatření napomenutí, písemné napomenutí, pokutu a odvolání. Rozdíly kárných opatření jsou znatelné u pokuty a odvolání.

Výše pokuty uložené soudnímu exekutorovi může stoupat až do výše stonásobku základu,⁷⁷ u kandidáta pokuta může dosáhnout až desetinásobku základu a u koncipienta dvojnásobku základu. Vybrané pokuty od exekutorů jsou příjmem

⁷⁴ VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2007, s. 119. ISBN 978-80-7179-644-2

⁷⁵ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 304. ISBN 978-80-7380-044-4.

⁷⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8. 6.201, sp. zn. 28 Cdo 2441/2010

⁷⁷ Základem pro určení pokuty je všeobecný vyměřovací základ stanovený podle zákona o důchodovém pojištění za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, v němž se exekutor, kandidát nebo koncipient dopustil kárného provinění. ČESKO. Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti a o změně dalších zákonů. In. Sbíрка zákonů České republiky. 2001, částka 48. § 116 odst. 6

státního rozpočtu, oproti pokutám uloženým kandidátům a koncipientům, které připadají Exekutorské komoře. Pokud kandidát nebo koncipient pokutu Komoře nezaplatí, může se Komora obrátit na soud a vyžadovat její zaplacení pomocí soudního výkonu rozhodnutí dle občanského soudního řádu. „*Při ukládání pokuty kárný soud zohledňuje také následky spáchaného kárného provinění včetně toho, zda v důsledku jednání kárně obviněného došlo k zásahu do práv povinného, či nikoliv.*“⁷⁸

Odvolání se užije jako kárné opatření pouze u exekutora a exekutorského kandidáta, nikoli u koncipienta. Exekutor je odvoláván z exekutorského úřadu a kandidát ze zastupování exekutora. Odvolání představuje velký zásah do exekutorské profese, neboť odvolaný exekutor nesmí být jmenován do exekutorského úřadu po dobu pěti let ode dne, kdy rozhodnutí o odvolání nabylo právní moci. Pro kandidáta platí stejná doba pěti let jako pro exekutora, ale kandidát v této době nesmí být znovu ustanoven zástupcem nebo vůbec být jmenován exekutorem. O odvolání exekutora rozhoduje kárná komise, která své rozhodnutí postoupí prezidiu Komory a následně prezidium navrhne ministrovi spravedlnosti jeho odvolání.

Soudní exekutor, kandidát a koncipient nebudou odpovědni za kárné provinění za předpokladu, že uplynou tři roky od spáchání kárného provinění a během této doby nebude podán návrh na zahájení kárného řízení. Uplynutím tří let dochází k zániku odpovědnosti exekutora, exekutorského kandidáta a koncipienta za kárné provinění. Jestliže bude podána kárná žaloba po uplynutí tří let, řízení se zastaví z důvodu zániku kárné odpovědnosti obviněného z kárného provinění.

O kárné odpovědnosti se vede kárné řízení, které je zahajováno na návrh prostřednictvím kárné žaloby. Osobu oprávněnou podat kárnou žalobu, označuje exekuční řád jako tzv. kárného žalobce, jímž může být ministr spravedlnosti proti kterémukoli exekutorovi, kandidátovi nebo koncipientovi, předseda revizní komise a předseda kontrolní komise ve věcech působnosti této komise, předseda krajského soudu a předseda okresního soudu proti exekutorovi sídlícího v obvodu tohoto soudu a proti kandidátovi či koncipientovi tohoto exekutora. Předseda krajského soudu má pravomoc podat kárnou žalobu i proti zástupci exekutora. Kárnou žalobu může podat také předseda okresního soudu, který pověřil soudního exekutora k provedení

⁷⁸ BRUS, Martin. Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. *Soudní rozhledy: Měsíčník české, evropské a zahraniční judikatury*. 2012, č. 1, s. 1. Dostupné z: www.beck-online.cz

exekuce. Stejně tak může uplatnit návrh proti kandidátovi, koncipientovi a zástupci tohoto exekutora.

Exekuční řád uvádí v § 117 odst. 3 zákonné subjektivní a objektivní lhůty pro podání kárné žaloby. Subjektivní lhůta pro podání kárné žaloby je vymezena šesti měsíci ode dne, kdy se žalobce o kárném provinění dozvěděl. Nejpozději však je možné uplatnit žalobu v rámci objektivní lhůty činící tři roky ode dne, kdy došlo ke skutečnosti zakládající kárné provinění.

Kárné řízení lze dnes rozdělit na dva režimy. Kárné řízení proti kandidátovi a koncipientovi a kárné řízení proti soudnímu exekutorovi.

Jedná se o výsledek jednoletého vývoje v rozhodování o kárné odpovědnosti. Od počátku existence soudních exekutorů probíhalo kárné řízení exekutorů a exekutorských kandidátů před oprávněnými orgány Exekutorské komory. Vedlo se dvojinstanční řízení. V první instanci rozhodoval kárný senát a ve druhé instanci prezidium Komory. Proti rozhodnutí prezidia bylo možné využít ještě správní žaloby jakožto opravného prostředku. V roce 2009 došlo k velké změně, neboť pravomoc rozhodovat o kárné odpovědnosti exekutora a kandidáta byla převedena na kárné senáty Nejvyššího správního soudu, které rozhodovaly o řízení ve věcech soudců. Dále se kárná odpovědnost rozšířila i na exekutorské koncipienty, kteří do této doby kárně odpovědni nebyli. Nejvyšší správní soud od Komory převzal zahájená kárná řízení, proti kterým posléze předložil dva návrhy⁷⁹ Ústavnímu soudu na zrušení přechodných ustanovení zákona č. 183/2009 Sb.⁸⁰ pro rozpor jeho přechodných ustanovení s Listinou základních práv a svobod. Ústavní soud návrhům Nejvyššího správního soudu vyhověl a od 1. listopadu 2009 platí současná úprava kárného řízení na základě zákona č. 286/2009 Sb. Tato právní úprava se použije pouze na kárná řízení zahájená po účinnosti zákona. Na řízení zahájená před tímto datem se užije dřívější úprava.⁸¹

Podle dnešní právní úpravy rozhoduje o kárném provinění kandidáta nebo koncipienta kárný senát o třech členech, složený ze dvou členů kárné komise z řad soudců a z jednoho člena kárné komise z řad exekutorů.

⁷⁹ Vedeny pod sp.zn. Pl. ÚS 39/092 a Pl. ÚS 38/09

⁸⁰ Zákon, který svěřil pravomoc rozhodovat o kárné odpovědnosti soudních exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů kárným senátům Nejvyššího správního soudu.

⁸¹ ROZTOČIL, Aleš. Peripetie vývoje úpravy kárného řízení ve věcech soudních exekutorů. *Komorní listy: Časopis soudních exekutorů*. Zář 2010, 4., s. 3-4.

Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/04-2010_Komorni_listy.pdf

Kárným soudem pro soudní exekutory je od roku 2009 Nejvyšší správní soud, který rozhoduje v kárných senátech, oprávněných rozhodovat ve věcech kárné odpovědnosti soudců. Postup kárného senátu soudu upravuje několik dalších právních předpisů. Hlavní normou je zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů. Dále se přiměřeně použije trestního řádu a soudního řádu správního včetně exekučního řádu, neboť upravuje kárnou odpovědnost exekutorů.⁸²

Opatření, která jsou potřebná k výkonu uloženého kárného opatření exekutorovi, provede ministerstvo spravedlnosti, což právě může značit, že soudní exekutoři podléhají v rámci rozhodování pod kárný soud, jímž je Nejvyšší správní soud a nikoli pod kárné senáty vázané na Exekutorskou komoru.⁸³

Oba druhy kárného řízení se střetávají u společných pravidel pro zahlázení kárného postihu. Bylo-li exekutorovi, kandidátovi či koncipientovi uloženo kárné opatření na základě vydaného rozhodnutí a uplynulo-li od právní moci tohoto rozhodnutí pět let, hledí se na exekutora, kandidáta a koncipienta, jako by nebyl pro kárné provinění stíhán. Jestliže ale uložené opatření má delšího trvání než pět let, zahlázení nastane až po vykonání uloženého kárného opatření.

8.3 Trestní odpovědnost

Soudní exekutor byl považován za veřejného činitele. Jeho postavení bylo zakotveno v § 4 exekučního řádu, který je dnes již zrušen. V současnosti má postavení úřední osoby. Došlo k tomu v souvislosti se vznikem nového trestního zákoníku, tedy zákona č. 40/2009 Sb., který zavedl tento pojem. Trestní zákoník vyjmenovává v § 127, kdo je považován za úřední osobu. Mezi uvedenými se nachází i soudní exekutor (§ 127 odst. 1 písm.f).

Podle trestního zákoníku podléhá exekutor trestněprávní ochraně před trestnými činy proti výkonu pravomoci orgánu veřejné moci a úřední osoby. Na druhou stranu má soudní exekutor také trestní odpovědnost jakožto úřední osoba. Jedná se např. o trestné činy zneužití pravomoci úřední osoby, maření úkolu úřední osoby z nedbalosti či trestné činy související s úplatkářstvím.

⁸² BRUS, Martin. Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. *Soudní rozhledy: Měsíčník české, evropské a zahraniční judikatury*. 2012, č. 1, s. 1. Dostupné z: www.beck-online.cz

⁸³ KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 432. ISBN 978-80-7400-179-6

9. Samospráva soudních exekutorů

Pro profesní samosprávu soudních exekutorů je charakteristická Exekutorská komora České republiky, která sdružuje soudní exekutory a má významné pravomoci. Orgány Exekutorské komory jsou sněm, prezidium, prezident, revizní komise, zkušební komise, kárná komise, kontrolní komise. Komora může krom vymezených orgánů zřizovat i orgány poradní. Funkční období těchto orgánů trvá tři roky s možností odvolání člena voleného orgánu na základě písemného návrhu alespoň dvou pětin všech členů Komory.

9.1 Exekutorská komora

Exekutorská komora jako samosprávná stavovská organizace má sídlo v Brně. Jedná se o právnickou osobu, jejímž úkolem je sdružování všech exekutorů. O jednotlivých exekutorech, kandidátech a koncipientech vede Komora seznam.

Členem Exekutorské komory se stane každý exekutor, který je exekutorem jmenován, neboť uvedené členství je povinné. Exekutor jakožto člen má svá určitá práva a povinnosti. Jako příklad lze uvést právo účastnit se sněmu exekutorů, aktivní a pasivní právo volit do orgánů Komory, účastnit se vzdělávacích akcí pořádaných Komorou, požádat Komoru o ochranu a pomoc při řešení sporů mezi exekutory a orgány veřejné správy, třetími osobami nebo exekutory navzájem při výkonu exekuční a jiné činnosti. Na druhou stranu povinností exekutora je platit členské příspěvky, dbát na důstojnost a čest exekutorského stavu, včas oznamovat Komoře informace o změně exekutorského úřadu, včetně změn vztahujících se k jeho osobě, dále oznamovat statistiky týkající se exekuční a další činnosti a plnit další stanovené povinnosti.⁸⁴

Členství exekutora v Exekutorské komoře zaniká jeho odvoláním, smrtí nebo prohlášením za mrtvého. Mimo to i v dalších případech zániku výkonu exekutorského úřadu, jako je ztráta či omezení způsobilosti k právním úkonům nebo pozbytí státního občanství.⁸⁵

Působnost Exekutorské komory vyjmenovává Organizační řád⁸⁶ a jsou jimi ochrana zájmů, důstojnosti a cti exekutorského stavu, poskytování součinnosti

⁸⁴ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád. §4, §5

⁸⁵ KASÍKOVÁ, M. a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 395. ISBN 978-80-7400-179-6

⁸⁶ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád. §3

orgánům státního dohledu při výkonu státního dohledu nad exekuční a další činností. V rámci výkonu exekuční a další činnosti prováděné exekutory vyřizuje stížnosti na ně podané a provádí fakultativní smírčí řízení mezi spornými stranami exekutorů. Dále se Komora zabývá hospodařením a vzděláváním exekutorů. Svou pozornost zaměřuje také na kontakty a styky s evropskými a mezinárodními sdruženími soudních exekutorů a soudních vykonavatelů. Podílí se na aproximaci (přiblížení) exekučního práva k právu Evropské unie. Komora také přijímá návrhy, podmínky a stížnosti exekutorů k exekuční a další činnosti, kdy za pomoci svých orgánů se je snaží vyřešit. Exekutorská komora sjednocuje exekutorskou praxi, dbá na dodržování Etického kodexu a vykonává další činnosti podle zákona.

Kompetence Exekutorské komory vymezuje exekuční řád ve svých jednotlivých ustanoveních. Souhrn těchto kompetencí je dobře vymezen v právní literatuře.⁸⁷ Exekutorská komora vykonává dohled nad činností exekutora kontrolou spisů, listin, evidenčních pomůcek, dohlíží na délku trvání jednotlivých exekucí a jejich provedení tak, aby byl dodržován soulad se zákonem. Komora navrhuje exekutory, které má ministr spravedlnosti jmenovat nebo odvolat, ustanovuje zástupce exekutora včetně určení podílu zástupce na odměně zastupovaného exekutora, pokud mezi exekutory není uzavřena dohoda. Projednává s ministrem počet exekutorských úřadů v obvodu každého okresního soudu a jejich případnou změnu, po čemž ministr spravedlnosti určí či navýší počet exekutorských úřadů, stejně tak může přeložit exekutora na návrh Komory a s jeho souhlasem do obvodu jiného okresního soudu. Komora též organizuje exekutorské zkoušky. Jak již bylo zmíněno, vede seznamy exekutorů, exekutorských kandidátů a koncipientů a v neposlední řadě má kompetence v kárném řízení.

9.1.1 Sněm exekutorů

O sněmu pojednává § 110 exekučního řádu jako o nejvyšším orgánu Exekutorské komory. Účastnit se sněmu je právem každého exekutora. Sněm svolává prezidium Komory zpravidla jednou za dva roky, ale lze ho svolat na základě žádosti jedné třetiny exekutorů, revizní komise, prezidenta Komory či ministra, a to do dvou měsíců od doručení žádosti.

⁸⁷ ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007, s. 322. ISBN 978-80-7380-044-4., KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád)*. Komentář. 2. vydání. Praha: C.H. BECK, 2010, s. 396. ISBN 978-80-7400-179-6

Jednání sněmu řídí prezident. Hlasování probíhá veřejně. Tajně hlasuje sněm, jestliže se na tom usnese nebo se jedná o volby do orgánů Komory. Sněm volí či odvolává z řad přítomných exekutorů volební, mandátovou, návrhovou a jinou komisi.⁸⁸

Demonstrativní výčet činností vykonávaných sněmem uvádí exekuční řád v ustanovení § 110 odst. 7. Prostým výčtem lze uvést volbu a odvolání členů prezidia Komory, jejich náhradníků a členů ostatních orgánů Komory, projednávání a schvalování zprávy o činnostech orgánů, přijímání organizačního, volebního, zkušebního, kárného a kancelářského řádu. K posledním třem zmiňovaným je potřeba předchozího souhlasu ministerstva. Dále sněm ruší či mění usnesení prezidia, schvaluje rozpočet, hospodaření a výši členského příspěvku Komoře, zřizuje fondy Komory včetně jejich pravidel, schvaluje stavovské předpisy přijaté prezidiem a stanovuje postup pro vedení, správu a provoz centrální evidence exekucí.

9.1.2 Prezidium

Prezidium je podle § 111 exekučního řádu řídicím a výkonným orgánem. Tvoří jej pět členů a stejný počet náhradníků, kteří doplňují řady prezidia, jestliže poklesne jejich počet. V čele prezidia je prezident zastupovaný viceprezidentem, oba zvoleni prezidiem z řad členů prezidia, jež má oprávnění je i odvolat. Členství v prezidiu není slučitelné s členstvím v revizní, kárné nebo kontrolní komisi.

Prezidium zastupuje, chrání a prosazuje zájmy exekutorů, dohlíží na jejich činnost, organizuje odbornou výchovu exekutorů, kandidátů, koncipientů a zástupců, vede seznamy těchto osob a provádí v nich zápisy a změny, organizuje a schvaluje studijní plán exekutorské zkoušky a jmenuje část členů zkušební komise, hospodaří s finančními prostředky a spravuje majetek Komory, svolává sněm, vypracovává návrh organizačního, volebního, zkušebního, kárného a kancelářského řádu a následně je předkládá sněmu ke schválení, přijímá stavovské předpisy a vykonává další činnost, kterou mu exekuční řád ukládá.

⁸⁸ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád. §7-§8

9.1.3 Prezident

Prezident Exekutorské komory je oprávněn k jejímu zastupování navenek a k jednání jejím jménem ve všech věcech. Také řídí jednání sněmu, svolává prezidium Komory nejméně jednou za tři měsíce a řídí jeho jednání. Činí rozhodnutí v působnosti prezidia, které nesnesou odkladu v době mezi jednotlivými zasedáními tohoto orgánu, včetně potřebných opatření a rozhodnutí sloužících k zajištění řádné činnosti orgánů Komory. Jedná se o rozhodnutí, která nejsou svěřena exekučním řádem nebo stavovským předpisem jinému orgánu. Prezident ještě navrhuje deset soudních exekutorů na výzvu předsedy kárného soudu, kteří se účastní kárného řízení v postavení přísedících kárného soudu.⁸⁹

Jestliže prezident jedná jménem Komory, vystupuje jako její statutární orgán. Stejně oprávnění má i viceprezident, pokud zastupuje prezidenta. Prezident může pověřit viceprezidenta k trvalému zastupování jeho osoby při výkonu některých jeho pravomocí nebo činností spadajících do jeho působnosti. Prezident je též oprávněn k udělení plné moci k jednání za Komoru. Pokud by chtěl udělit plnou moc k provádění všech úkonů, neodmyslitelně k tomu potřebuje předchozí souhlas prezidia.⁹⁰ V rámci své funkce plní ještě další úkoly.⁹¹

9.1.4 Revizní komise

Revizní komise je složená z pěti členů volených z řad exekutorů na období tři let. Volebním orgánem revizní komise je Sněm. Do svého čela si členové komise volí předsedu a místopředsedu z okruhu svých členů. Je-li exekutor členem revizní komise, nemůže být členem prezidia, náhradníkem člena prezidia, členem kárné nebo kontrolní komise.

Hlavním úkolem komise je přezkoumávání hospodaření Komory a předkládání zprávy o výsledku jejího hospodaření Sněmu. S tím souvisí oprávnění komise nahlížet do všech dokladů Exekutorské komory. Komise se dále vyjadřuje k návrhu rozpočtu Komory a schvaluje roční závěrečný účet. Výsledky komise zobecňuje, v přiměřené míře zveřejňuje a předkládá doporučení pro činnost dalších orgánů Komory.

⁸⁹ ČESKO. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. §112 odst. 1

⁹⁰ Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád. § 2

⁹¹ K tomu blíže: Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád. § 12

9.1.5 Kontrolní komise

Kontrolní komisi tvoří sedm členů a tři náhradníci, kteří nastupují na pozici členů v okamžiku, kdy je třeba doplnit celkový počet základu. Komise si volí do svého středu předsedu a místopředsedu. Platí zde neslučitelnost členství s členstvím v prezidiu, s funkcí náhradníka člena prezidia a s členstvím v revizní komisi.

Hlavními úkoly kontrolní komise jsou příprava podkladů, zpracovávání zpráv a navrhování opatření, která se vztahují k vyřizování stížností na exekutory, kandidáty a koncipienty a další zaměstnance exekutorů. Z tohoto důvodu může kontrolní komise provádět šetření v dotčených exekutorských úřadech. Mezi další funkce patří výkon dohledu nad činností exekutorů a nad vedením exekutorských úřadů spolu s preventivní a výchovnou funkcí.⁹²

9.1.6 Kárná komise

Šest soudců a tři exekutoři dohromady vytvářejí devíti člennou kárnou komisi. Komise si opět volí předsedu, kterým může být pouze soudce a místopředsedu, jímž se může stát soudce či exekutor. Členství v této komisi představuje neslučitelnost s členstvím v prezidiu a s členstvím v revizní a kontrolní komisi. Kárná komise je pověřena k vedení kárného řízení, v němž rozhodujícím orgánem je kárný senát. Řízení, rozhodování a činnost kárné komise upravuje kárný řád.⁹³

9.1.7. Zkušební komise

Zkušební komise má patnáct členů včetně zvoleného předsedy a místopředsedy. Komise se zabývá exekutorskými zkouškami, které se konají před tříčlenným zkušebním senátem složeným ze dvou exekutorů a jednoho soudce. Řízení, rozhodování a činnost zkušební komise upravuje zkušební řád.⁹⁴

⁹² ČESKO. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In:*Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 113a

⁹³ ČESKO. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In:*Sbírka zákonů České republiky*. 2001, 48. § 114

⁹⁴ ČESKO. Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In:*Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48. § 115

10. Srovnání postavení soudního exekutora s jinými státy EU

Institut soudního exekutora se objevuje v západní i východní části Evropské unie. Ze západních zemí můžeme jmenovat Francii, Belgie, Nizozemsko, Lucembursko, z východních států třeba Slovensko, Maďarsko či Polsko.

Následující část upravuje postavení polského a slovenského soudního exekutora a zabývá se rozdíly mezi českou úpravou a úpravou zmíněných zemí.

10.1 Polsko

V Polsku existuje několik způsobů, jak provést exekuci. Konkrétně lze využít tři možnosti. První a druhý způsob je charakteristický i pro náš právní řád. Jedná se provedení exekuce pomocí soudních exekutorů a vymáhání povinného plnění prostřednictvím soudů. Jako třetí možnosti využívají v Polsku finančních úřadů. Tato část práce se zabývá pouze soudním exekutorem a jeho postavením.

Postavení a činnost soudních exekutorů v Polsku upravují hlavně dva právní předpisy, Občanský soudní řád (*Kodeks postępowania cywilnego*) a zákon o soudních exekutorech a exekuci (*Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji*) ze dne 29.8.1997. Polský exekutor má při výkonu exekuční činnosti postavení veřejného činitele. V České republice zaujímal toto postavení donedávna, ale dnes je označován jako tzv. veřejná osoba.

10.1.1 Obecná ustanovení

Soudní exekutor se řídí při výkonu své činnosti pouze zákony a soudními rozhodnutími, z čehož lze vyvodit jeho nezávislost, která není právním předpisem výslovně stanovena.⁹⁵ Polský exekutor je omezen v provádění jiné výdělečné činnosti, která by zasahovala do výkonu jeho povinností nebo by ohrožovala důstojnost exekutorské profese. Oproti českému soudnímu exekutorovi, jehož výkon funkce není slučitelný s žádnou jinou výdělečnou činností s výjimkou správy svého

⁹⁵ KUFOVÁ, Jarmila. *Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s právní úpravou Slovenska, Polska a Maďarska* [online]. Brno, 2006 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/61392/pravf_m/Postaveni_soudniho_exekutora.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Macháčková, Ph.D. s. 42

majetku a činností pedagogickou, vědeckou, publikační, tlumočnickou, uměleckou a znaleckou, může polský exekutor vykonávat jinou výdělečnou činnost, ke které potřebuje souhlasu předsedy příslušného odvolacího soudu a Komory soudních exekutorů. Výkon této činnosti může zakázat předseda soudu, to však exekutorovi nebrání v tom, aby mohl sám investovat, nakupovat akcie, atp.⁹⁶ Krom exekuční činnosti, vykonávají polští exekutoři na základě zvláštních právních předpisů ještě další činnost. Jako příklad lze uvést soupis inventáře, zjišťování faktického stavu před zahájením soudního řízení či před vydáním soudního rozhodnutí, doručování písemností nebo dohled nad dobrovolnými veřejnými dražbami.

Polský soudní exekutor má též povinnost mlčenlivosti o informacích vztahujících se k exekuční činnosti. Mlčenlivostí je vázán i pro případ odvolání z funkce exekutora. Povinnost mlčenlivosti se nevztahuje na situace, kdy exekutor vypovídá jako svědek před soudem nebo státním zástupcem, ledaže by se jednalo o informace, jimiž by mohl porušit mlčenlivost uloženou mu státem. Pak této povinnosti mlčenlivosti může být zproštěn ministrem spravedlnosti.

Stejně jako v Česku, mají orgány veřejné správy, daňové úřady, banky, družstevní spořitelny a záložny, bytová družstva a jiné subjekty či instituce, uvedené v čl. 2 odst. 5 zákona o soudních exekutorech a exekuci, povinnost poskytnout exekutorovi součinnost o informacích, které jsou potřebné k řádnému průběhu exekučního řízení. Dotazované instituce a subjekty mají povinnost odpovědět na písemnou žádost exekutora do sedmi dnů po obdržení žádosti o součinnost. Za poskytnutou součinnost platí exekutor poplatek na základě výzvy dotazované orgánu. Jestliže je exekutorovi poskytnuta součinnost od banky o informacích chráněných bankovním tajemstvím, je povinností exekutora ochraňovat takto nabyté informace před zveřejněním, jinak odpovídá za vzniklou škodu. V poplatku za součinnost lze spatřit rozdíl s naší úpravou, neboť součinnost je českému exekutorovi poskytována bezplatně.

Pro svou identifikaci využívá exekutor kulaté úřední razítko se státním znakem Polské republiky, na okraji je uvedena jeho funkce, okresní soud, v němž působí, název a sídlo kanceláře. Exekutor používá titulu: „Soudní exekutor pro oblast

⁹⁶ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010.* Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 34. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

Okresního soudu v ... kancelář exekutora v ...“ Do titulu se uvede konkrétní soud a místo kanceláře.

Na polském území platí pro exekutory princip teritoriality. Exekutor působí v rámci svého exekutorského revíru. V jedné oblasti může působit i více exekutorů. O množství exekutorů v dané oblasti rozhoduje ministr spravedlnosti. Přihlíží při tom k tomu, zda jsou exekuce prováděny řádně a bez průtahů, k výši počtu obyvatel, k procentu nevyřízených případů, k množství úřadů a k dalším faktorům ovlivňujícím četnost exekutorských úřadů.

10.1.2 Jmenování soudního exekutora

Aby mohl být exekutor jmenován do funkce exekutora, musí splňovat zákonem stanovené podmínky, kterými jsou polské státní občanství, plná způsobilost k právním úkonům, dobrá pověst, bezúhonnost. Dále tato osoba nesmí být podezřelá ze spáchání trestného činu, ani být pro takový čin stíhána. Požadavek získání úplného vysokoškolského právnické vzdělání na polské univerzitě nebo vystudování právního oboru na jiné univerzitě mimo polské území, avšak Polskou republikou uznaný, dobrý zdravotní stav, dvouletá exekutorská praxe, složení exekutorské zkoušky a minimální věk 26 let. Uznávání zkoušek a praxe z jiných právnických profesí je v Polsku běžnou záležitostí jako u nás.

Exekutor je jmenován do exekutorského úřadu ministrem spravedlnosti. Děje se tak na základě žádosti, kterou podává osoba splňující výše uvedené předpoklady. Ministr spravedlnosti informuje o možnosti obsazení exekutorské pozice v polském úředním časopise „Monitor polski,“ kde také oznámí oblast, v níž má být funkce exekutora vykonávána a předsedu odvolacího soudu, který přijímá žádosti jednotlivých zájemců ve stanovené lhůtě jednoho měsíce od zveřejnění oznámení. Po uplynutí této doby, zašle předseda odvolacího soudu ministrovi spravedlnosti žádosti o jmenování na pozici soudního exekutora. Ministr předloží žádosti exekutorské komoře, která se k nim vyjádří ve lhůtě 21 dnů. Krom toho si může vyžádat stanovisko od Státní exekutorské rady, která je jedním z orgánů exekutorské samosprávy.

Exekutor je ministrem jmenován do určité oblasti. Tuto oblast může tvořit obvod okresního soudu, jeho část nebo obvody několika okresních soudů. V Polsku

platí princip teritoriality, avšak může být označován za „hybridní model,“ neboť „je působnost soudního exekutora primárně omezena na okres, avšak za určitých podmínek je rozšiřitelná na území větší.“⁹⁷

Je-li exekutor úspěšně jmenován, má povinnost (stejně jako český soudní exekutor) složit slib do rukou ministra spravedlnosti a uzavřít smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu exekuční činnosti. Zaměstnává-li exekutor zaměstnance, musí také uzavřít pojištění o své odpovědnosti za škodu způsobenou těmito zaměstnanci. Přesný rozsah povinného pojištění, jeho termín a minimální částku určuje příslušný ministr financí ve spolupráci s ministrem spravedlnosti, po konzultaci se Státní exekutorskou radou a Polskou komorou pojištění. Platnost a správnost pojištění kontroluje předseda okresního soudu, do jehož obvodu byl exekutor jmenován.

Ještě předtím, než exekutor nastoupí do funkce, je povinen učinit prohlášení o svém majetku. Prohlášení se vztahuje jak na vlastní majetek, tak na majetek patřící do společného jmění manželů a obsahuje zejména hodnotu majetku, akcií, podíly na společnostech, údaje o ekonomické aktivitě exekutora apod. Prohlášení exekutor předkládá místně příslušnému předsedovi odvolacího soudu před nástupem do funkce, následně pak každoročně za uplynulý rok končící 31. prosince, nejpozději do 31. března roku následujícího a při zániku výkonu činnosti exekutora. Informace poskytnuté v prohlášení o majetku mohou být zveřejněny pouze s písemným souhlasem exekutora, jinak jsou předmětem ochrany utajovaných informací. Majetkové prohlášení musí být uschováno po dobu šesti let.

Dle mého názoru je majetkové prohlášení velmi významné vzhledem k nezávislosti, nestrannosti a důstojnosti exekutorů. Aby exekutor předkládal majetkové prohlášení, u nás není zakotveno. Zavést tuto povinnost by nemuselo být na zmar, vzhledem k tomu, jak jsou exekutoři na našem území vnímáni. Mohlo by to vést ke zvýšení důvěryhodnosti exekutorské profese.

⁹⁷ PETR, David. Teritorialita v Evropě (srovnání místní působnosti soudního exekutora ve státech Evropy). *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. březen 2010, s. 2.
Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2010_Komorni_listy.pdf

10.1.3 Exekutorská kancelář

Exekutor vede exekutorskou kancelář. Kancelář musí exekutor zřídit do jednoho měsíce od svého jmenování. Zřízení kanceláře a její adresu je povinen oznámit předsedovi okresního soudu do 14 dnů. Ve stejné lhůtě musí informovat ministra a předsedu okresního soudu, pokud dojde ke změně adresy kanceláře.

Pro styk s veřejností musí mít vymezeny úřední hodiny, které jsou přizpůsobeny místním podmínkám. Projedná je s předsedou okresního soudu, v němž působí a vystaví je na informační desce u vchodu do kanceláře. Exekutor má přímo v ustanovení čl. 19 zákona o soudních exekutorech a exekuci stanoveno, že ve všedních dnech a v sobotu může vykonávat činnost od 7 do 21 hodin. Pokud jde o naléhavé případy, může exekutor přijímat osoby i mimo stanovené úřední hodiny a ve výjimečných případech i o nedělích a svátcích, k čemuž potřebuje souhlasu předsedy okresního soudu. Zmíněného souhlasu předsedy okresního soudu není potřeba, jestliže exekutor započal činnost před devátou hodinou večerní a přerušení činnosti by mohlo výkon exekuce značně ztížit.

V exekutorské kanceláři může exekutor zaměstnávat zaměstnance. Jedním z jeho zaměstnanců je tzv. „*aplikant*“ (v českém překladu zřejmě koncipient). Aplikantem může být osoba splňující podmínky pro funkci exekutora, krom toho, že nemá dvouletou praxi v pozici asesora, exekutorskou zkoušku, dostatečný věk a nepodala žádost o jmenování na funkci exekutora. Spolu s těmito podmínkami je pro koncipienta důležité, aby získal dobrý posudek v konkurzu na koncipientskou pozici. Je-li jeho posudek kladný, podává si žádost o zápis do seznamu koncipientů. Doba, v níž se žádost podává, činí dva roky od vyhlášení výsledků konkurzu. Koncipientská praxe činí dva roky. Po uplynutí jednoho roku praxe může být koncipientovi od exekutora povoleno, aby vykonával určitá opatření, ke kterým exekutor opravňuje asesora. Exekutor má povinnost zaměstnat alespoň jednoho koncipienta v období tří let. Této povinnosti lze exekutora zprostit díky rozhodnutí předsedy odvolacího soudu, který tak učiní po konzultaci s předsedou příslušného okresního soudu a rady exekutorské komory. obdobnou povinnost má exekutor i v případě tzv. „*asesora*,“ kdy exekutor musí zaměstnat alespoň jednoho v časovém období dvou let. Postavení asesora může získat osoba splňující předpoklady pro soudního exekutora, potřebující získat dvouletou praxi na pozici asesora a dostatek věku. Nebo jím může být osoba,

na níž jsou kladeny stejné požadavky jako na koncipienta, která v období ne delším jak osm let před ucházením se o funkci asesora, pracovala nejméně pět let jako úředník soudu. Asesor je do své pozice jmenován příslušným předsedou odvolacího soudu po poradě s příslušnou radou exekutorské komory na základě žádosti samotného asesora.

Asesora bych osobně nepřirovnávala k českému kandidátovi, neboť kandidát je v podstatě hotový exekutor, který čeká, až úspěšně projde výběrovým řízením a jmenováním do pozice soudního exekutora. Postavení asesora bych charakterizovala jako takový mezistupeň mezi českým koncipientem a kandidátem.

Česká právní úprava ponechává exekutorovi svobodnou volbu v rozhodování o zaměstnání koncipienta či kandidáta. Osobně se domnívám, že u nás tato povinnost není zřízena z důvodu, že o pozice exekutorských koncipientů je jednak dostatečný zájem, jednak výkon jednotlivých exekucí netrpí extrémními průtahy, a také kvůli velikosti jednotlivých exekutorských úřadů.

10.1.4 Zástupce exekutora

V případě, že exekutor nebude moci vykonávat činnost z důvodu smrti či odvolání, právních nebo faktických překážek, bude za něj výkon činnosti provádět jeho zástupce. Zástupce exekutora může být buď jiný exekutor, nebo asesor. Zástupce exekutora jmenuje předseda odvolacího soudu na základě žádosti příslušné exekutorské komory. Žádost musí obsahovat údaje o osobě kandidáta a důvody pro jeho jmenování. Před jmenováním zástupce, předseda odvolacího soudu vyslechne exekutora, nebo mu uloží, aby se písemně vyjádřil k osobě zástupce ve stanoveném termínu, který není kratší sedmi dnů. Odvolací soud z vážných důvodů může změnit zástupce, ale musí to konzultovat s příslušnou exekutorskou komorou.

Může nastat situace, že do exekutorského úřadu, kde doposud působil zástupce exekutora, bude jmenován nový exekutor, který bude chtít založit novou kancelář. Posléze je na zástupci, aby provedl likvidaci kanceláře zastupovaného exekutora. Zprávu o průběhu likvidace pak zástupce předloží předsedovi příslušného odvolacího soudu do 14 dnů od jejího ukončení. Kopie zpráv zasílá radě příslušné exekutorské komory. V rámci likvidace je zástupce oprávněn ukončit pracovní poměry zaměstnanců exekutorské kanceláře zemřelého nebo odvolaného exekutora.

Musím konstatovat, že tento model pro ustanovení zástupce je mnohem přehlednější a jasnější, než způsob, který je zaveden u nás. To že zástupce jmenuje předseda odvolacího soudu na návrh komory, nikoli, že si svého zástupce může exekutor zvolit sám. Spatřuji v tom určitý způsob dohledu a čistotu provedení volby zástupce.

10.1.5 Odpovědnost soudního exekutora

Odpovědnost exekutora zmiňuje čl. 23 zákona o soudních exekutorech a exekuci. Exekutor je odpovědný za škodu, kterou způsobil svým protiprávním jednáním nebo nekonáním v rámci činnosti, již je oprávněn vykonávat. Je-li škoda způsobena exekutorem jakožto veřejným činitelem při výkonu veřejné správy, odpovídá za škodu exekutor spolu s ministerstvem financí solidárně. Vedle této odpovědnosti stojí trestní odpovědnost exekutora vycházející z jeho postavení veřejného činitele.

Polský exekutor je nadán, stejně jako český, kárnou (disciplinární) odpovědností. Disciplinární odpovědnost nastává, existuje-li jeden z důvodů vymezených zákonem o soudních exekutorech a exekuci v čl. 73, jako je např. narušení vážnosti a důstojnosti exekutorského stavu, porušování zákonných ustanovení či prodlení při výkonu exekuční činnosti. Jako disciplinární opatření ukládá disciplinární komise napomenutí, důtku, pokutu až do výše průměrného měsíčního platu či odvolání z exekuční služby.⁹⁸ Důtka a pokuta má za následek ztrátu pasivního volebního práva po dobu tří let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o disciplinárním opatření. Peněžní prostředky z peněžitých trestů jsou příjmem Státní exekutorské rady. Promlčecí doba disciplinárních deliktů je tříletá.

Úprava disciplinárních opatření koncipientů a asesorů exekutora je téměř shodná s exekutory. Rozdíl zde spočívá ve výši peněžitého trestu a vyškrcnutí ze seznamu exekutorských koncipientů nebo asesorů, což můžeme nalézt i v české úpravě. Pokud je koncipientovi nebo asesorovi uloženo napomenutí či pokuta, nemůže být jmenován exekutorem po dobu jednoho roku, co disciplinární rozhodnutí nabylo právní moci. Koncipient vymazaný ze seznamu koncipientů může být do

⁹⁸ *Srovnání úprav kárného řízení (exekutoři, jiná svobodná povolání)*. Analýza. Nejvyšší správní soud. D-107/2009/hl. Brno. 2009.

Dostupné z: www.nssoud.cz/dokumenty/ODA/Karne_rizeni_exekutori.doc

seznamu zapsán znovu, nejdříve však po třech letech od nabytí účinnosti kárného rozhodnutí, za předpokladu, že se znovu zúčastní konkurzu na koncipientskou pozici. Stejná doba platí i pro osobu vymazanou ze seznamu asesorů.

V prvním stupni disciplinárního řízení rozhoduje tří členná disciplinární komise (*komisja dyscyplinarna*) na návrh ministra spravedlnosti, předsedů soudů, soudních inspektorů, orgánů samosprávy exekutorů nebo exekutorských inspektorů. Koná-li se disciplinární řízení, může ministr spravedlnosti pozastavit činnost exekutora, vůči němuž se vede řízení. Mezi účastníky řízení patří navrhovatel a obviněný z disciplinárního deliktu. Ten má právo na zastoupení advokátem či jiným exekutorem, kdy množství jeho zástupců je omezeno počtem dva. V průběhu řízení dochází ke slyšení účastníků, předkládání důkazů a vydání rozhodnutí. Zajímavostí je, že disciplinární komise uchovává spisy disciplinárních delikventů po dobu deseti let od právní moci vydaného rozhodnutí. Proti rozhodnutí disciplinární komise lze podat odvolání k předsedovi krajského soudu příslušného podle oblasti, v níž exekutor působí, a to do 14 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Rozhodnutí vydané soudem již nelze napadnout opravným prostředkem.

10.1.6 Dohled nad soudními exekutory

Dohled nad činností polských exekutorů lze rozdělit na okresní dozor a vrchní dozor. Dozor na okresní úrovni provádí okresní soud, do jehož obvodu byl soudní exekutor jmenován, ve věcech týkajících se rychlosti a efektivity exekučního řízení, zjišťování zda nedochází k průtahům při přijímání příslušných opatření, kontroly účetní a organizační stránky úřadu a celkového chodu úřadu. Dohled vykonává také okresní soud ve věcech přijatých opatření v rámci konkrétního exekučního řízení. Vrchní dozor nad činností soudních exekutorů má ve svých rukách ministerstvo spravedlnosti. Ministr spravedlnosti vykonává tento dozor prostřednictvím předsedů krajských soudů označovaných jako soudci inspektoři. Finanční dohled svěřuje ministr pověřeným osobám pro finanční audit. Důležité je zmínit, že vrchní dozor nesmí zasahovat do dohledové činnosti okresních soudů.⁹⁹

Mezi dozorčí orgány se řadí ještě Státní exekutorská rada, která dohlíží na činnost exekutorů bez ohledu na dozor ministra a okresních soudů. Předmětem

⁹⁹ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010*. Brno: PRINTECO s.r.o., 2010, s. 35. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

dozoru je výkon včasného, přesného a účinného exekučního řízení. Dohled provádí inspektoři vybraní z řad exekutorů a probíhá formou návštěv jednotlivých úřadů. Návštěvy by se měly konat alespoň jednou za tři roky.

Ministr spravedlnosti má oprávnění přeložit exekutora do jiného obvodu, požádat kontrolní komisi komory o uložení disciplinárního opatření, pozastavit a odvolat exekutora z výkonu jeho činnosti.

10.1.7 Zánik výkonu funkce exekutora

Zánik výkonu exekutorské funkce nastává z důvodů uvedených v zákoně o soudních exekutorech a exekuci. Z funkce odvolává exekutora ministr spravedlnosti, pokud existuje alespoň jeden z důvodů, kterými jsou dobrovolné odstoupení z funkce, špatný zdravotní stav uznaný lékařem na základě vyšetření a označení ho za trvale neschopného vykonávat svou funkci nebo odmítnutí exekutora podrobit se lékařskému vyšetření. Jako další důvod je uvedeno dosažení věku 65 let, ztráta či omezení způsobilosti k právním úkonům, nebo pokud neuzavřel smlouvu o pojištění odpovědnosti. Odvolání se děje také pro závažné porušení zákona, pro uložení disciplinárního trestu vyloučení z exekutorských služeb a z důvodu pravomocného odsouzení pro spáchání úmyslného trestného činu.

10.1.8 Exekutorská samospráva

Polští exekutoři mají stejně jako čeští exekutoři vlastní samosprávu. Tato jejich samosprávná organizace (komora) se polsky nazývá *Samorząd Komorniczy*. Komora má čtyři orgány. Celostátní sjezd exekutorů (*Krajowy Zjazd Komorników*), Státní exekutorská rada (*Krajowa Rada Komornicza*), valné shromáždění exekutorů exekutorských komor (*walne zgromadzenia komorników izb komorniczych*) a exekutorské komory (*izby komornicze*).¹⁰⁰ Funkční období v těchto orgánech je čtyřleté.

Polská samospráva exekutorů je oproti České republice rozdělena na centrální samosprávu a regionální samosprávu, která je zastoupena exekutorskými komorami.

¹⁰⁰ KUFOVÁ, Jarmila. *Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s právní úpravou Slovenska, Polska a Maďarska* [online]. Brno, 2006 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/61392/pravf_m/Postaveni_soudniho_exekutora.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Macháčková, Ph.D.s. 49

Rozdělení vychází z velké rozlohy státního území Polska a také z teritoriální působnosti soudních exekutorů.¹⁰¹

Nejvyšším orgánem na celostátní úrovni je Celostátní sjezd exekutorů, který je svoláván jednou za dva roky k řešení klíčových otázek týkajících se exekutorů a jejich práce. Sjezd může být svolán i mimořádně na žádost ministra spravedlnosti, na návrh nejméně tří exekutorských komor, anebo na základě usnesení Státní exekutorské rady. Vydá-li Celostátní sjezd exekutorů usnesení, pak je závazné pro Státní exekutorskou radu, která nesmí přesáhnout jeho rámeček. Celostátní sjezd exekutorů vybírá předsedu Státní exekutorské rady, státní revizní komise a určuje sídla orgánů.

Státní exekutorská rada je orgán mající právní subjektivitu. Hlavním úkolem Rady je reprezentace exekutorů. Členy Státní exekutorské rady vybírá valné shromáždění exekutorů exekutorských komor po dvou exekutorech z každé exekutorské komory. V čele stojí předseda, který zastupuje a řídí tento orgán a předsedá jeho zasedání. Činnost Státní exekutorské rady vyjadřuje ustanovení čl. 85 zákona o soudních exekutorech a exekuci. Jako jednu z jejích hlavních činností lze považovat vydávání stanovisek ke jmenování a odvolání exekutorů a asesorů, k vytváření nových exekutorských míst, vydávání stanovisek ohledně exekutorských kanceláří zaměřující se na správu, organizaci, účetnictví a dodržování právních předpisů. Dále vydává stanoviska k pravidlům profesní etiky, návrhům ministra spravedlnosti či samosprávných orgánů. Další její činností, krom vydávání stanovisek, je publikování odborného časopisu, spolupráce s exekutorskými organizacemi jiných zemí, podílení se na organizování exekutorských zkoušek, svolávání a organizace Celostátního sjezdu exekutorů, atd.

Exekutorské komory jsou tvořeny exekutory, kteří jsou pověřeni vést exekutorskou kancelář v okrese odvolacího soudu. Komora sídlí v místě sídla odvolacího soudu. Členství v komoře je dáno okamžikem, kdy exekutor může vykonávat činnost a zaniká jeho odvoláním. Exekutorskou komoru tvoří tři orgány, mezi které patří Valné shromáždění exekutorů (*walne zgromadzenie komorników izby*

¹⁰¹ KUFOVÁ, Jarmila. *Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s právní úpravou Slovenska, Polska a Maďarska* [online]. Brno, 2006 [cit. 2012-02-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/61392/pravf_m/Postaveni_soudniho_exekutora.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Macháčková, Ph.D. s. 51

komorniczej), Rada exekutorské komory (*rada izby komorniczej*) a revizní komise (*komisja rewizyjna*).

Valné shromáždění exekutorů se pořádá řádně i mimořádně. Řádné shromáždění svolává každoročně v prvním čtvrtletí Rada exekutorské komory. Mimořádné shromáždění pořádá Státní exekutorská rada na základě usnesení Rady exekutorské komory nebo na žádost alespoň 1/5 exekutorů z exekutorské komory. Povinnost účasti má každý člen dané exekutorské komory, právo účasti náleží kandidátům a asesorům, ale bez možnosti hlasování. Mezi kompetence valného shromáždění patří volba předsedy, místopředsedy a členů Rady exekutorské komory, členů Státní exekutorské komory, zvolení čtyř členů tvořící revizní komisy, schvalování výroční zprávy předložené Radou exekutorské komory a závěrečné účetní období, schvalování rozpočtu, přijímá finanční prostředky sloužící zvláštním účelům, přijímá opatření a vydává stanoviska týkající se exekutorů, o něž požádá ministr spravedlnosti.

Rada exekutorské komory vykonává svou funkci v sídle exekutorské komory a skládá se ze sedmi osob, jestliže má komora maximálně sto členů. Anebo z devíti osob, převyšuje-li počet členů komory sto osob. Do její působnosti například spadá vyjádření se ke jmenování či odvolání exekutora nebo asesora, pořádání školení pro exekutory a koncipienty, správa majetku exekutorské komory.

10.2 Slovensko

Na Slovensku upravuje postavení soudního exekutora zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútorech a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. Krom postavení exekutora tento zákon pojednává o jeho činnosti a o exekutorské samosprávě.

Slovensko je naší sousední zemí, která zavedla institut soudního exekutora dříve než Česká republika. Vzhledem k vyzkoušené praxi a dobré kvalitě Exekučného poriadku se pro nás stal předlohou k vytvoření institutu soudních exekutorů na území České republiky. Jedná se tedy, o velmi významný právní dokument, neboť autoři české úpravy se jím při tvorbě exekučního řádu v mnohém inspirovali. Při vzniku exekučního řádu docházelo jednak k úplnému opisu jednotlivých ustanovení Exekučného poriadku, jednak k provedení změn souvisejících zejména s návazností na občanský soudní řád.¹⁰² Proto je možné zpozorovat podobu českého exekučního řádu se slovenským.

10.2.1 Obecná ustanovení

Podle zákona č. 233/1995 Z.z. je exekutor státem určenou a pověřenou osobou k provádění nuceného výkonu rozhodnutí. V souvislosti s výkonem exekuční činnosti má postavení veřejného činitele. Exekuční činnost se považuje za výkon veřejné moci. Ale ačkoliv má soudní exekutor takovéto postavení stanovené zákonem, není v zákoně označován za soudní osobu a jeho úkony nejsou považovány za úkony soudu.¹⁰³

Mimo exekuční činnost vykonává slovenský exekutor, stejně jako český, i další činnost uvedenou v Exekučném poriadku v § 193 spočívající v sepisování exekutorských zápisů, úschově listin, peněz a jiných movitých věcí, doručování písemností a ve vykonávání jiných věcí, ke kterým jej zmocní soud.

Pro exekuci neboli výkon rozhodnutí na Slovensku není charakteristická dvojkolejnost, jako u nás. Výkon rozhodnutí provádí na základě novely Exekučného

¹⁰² MIKŠOVSKÝ, Petr. *Zákon o soudních exekútorech a exekuční činnosti. Komentář*. IFEC s.r.o., Praha, 2001, s. 6, ISBN 80-86412-10-5

¹⁰³ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010*. Brno: PRINTECO s.r.o., 2010, s. 22. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

poriadku č. 341/2005 Z.z. účinné od 1.9. 2005 pouze soudní exekutor. Došlo tak ke zrušení dvojkolejnosti výkonu rozhodnutí. Výjimkou, kdy výkon rozhodnutí provádí soud, jsou věci mladistvých osob a vymáhání pohledávek pro justiční pokladnu.¹⁰⁴

Činnost slovenského soudního exekutora není slučitelná s jiným pracovním poměrem nebo s podnikatelskou činností. Exekutor nemůže být členem statutárních ani dozorčích orgánů obchodních společností či družstev, ani vykonávat jinou obdobnou činnost. Stejně jako u nás se exekutor může zabývat činností vědeckou, pedagogickou, literární, uměleckou a publicistickou.

Slovenský exekutor není považován za podnikatele podle slovenského obchodního zákoníku, neboť nesplňuje podmínky v něm uvedené. Hlavní rozdíl panuje v tom, že soudní exekutor si nemůže zvolit, jaký případ si vybere. Naopak, musí přijmout každý případ, a to i pokud je jasné, že exekuce nedopadne úspěšně. Oproti podnikateli, který má svobodnou volbu rozhodnout se, s kým bude podnikat či nikoli.¹⁰⁵ V České republice zákon neoznačuje soudního exekutora za podnikatele, nicméně judikatura mu toto postavení přiznává.¹⁰⁶ Dalším důvodem, proč exekutor není považován za podnikatele, představuje zisk, který nemá být pro exekutora na prvním místě, neboť na první příčce stojí výkon státní moci ve fázi vykonávacího řízení.¹⁰⁷

Soudní exekutor je nezávislý a nestranný. Při výkonu exekuční činnosti se řídí pouze ústavním pořádkem Slovenské republiky, zákony, judikaturou a jinými právními předpisy vztahujícími se k výkonu jeho činnosti.

Pro slovenského exekutora platí také povinnost mlčenlivosti podle § 32 z. č. 233/1995 Z.z.. Povinnost zachovávat mlčenlivost se vztahuje na všechny skutečnosti, o nichž se dozví v průběhu exekuční a další činnosti. Tato povinnost trvá i po zániku funkce exekutora, nebo po skončení pracovního poměru mezi zaměstnancem a exekutorem. Zaměstnanci jsou tedy povinností mlčenlivosti vázáni ve stejném rozsahu jako exekutor. Povinnosti zachování mlčenlivosti může být exekutor zbaven, pokud účastník řízení vydá písemné prohlášení a jedná se o skutečnost týkající se

¹⁰⁴ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010.* Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 38. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

¹⁰⁵ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010.* Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 38. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

¹⁰⁶ Usnesení Ústavního soudu ze dne 31.8.2004. sp.zn. II.ÚS 150/04. Dostupné z: <http://nalus.usoud.cz>

¹⁰⁷ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010.* Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 23. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

jeho oprávněného zájmu. Krom účastníka řízení, může zbavit exekutora mlčenlivosti ministr spravedlnosti. Exekutor není vázán mlčenlivostí, jestliže poskytuje informace orgánu činnému v trestním řízení pro účely trestního řízení, službě kriminální a službě finanční policie Policejního sboru pro účely plnění úkolů stanovených zákonem, soudu v rámci občanského soudního řízení, ministerstvu v souvislosti s dohledem a orgánu státní správy za účelem potvrzení o průběhu exekučního řízení a stavu exekucí podle § 12 zákona č. 201/2008 Z. z.

Pokud jde o rozsah působnosti soudního exekutora, neplatí na Slovensku princip teritoriality, stejně jako u nás. Exekutora si volí ve svém návrhu na zahájení exekuce sám oprávněný a tento exekutor musí být k provedení exekuce pověřen soudem.

I Exekučný poriadok zakotvuje povinnosť poskytnout součinnost třetím osobám. Mezi tyto osoby se řadí banky, pošta, přepravci, soudy, policejní orgány a další, kteří mohou svou informací napomoci k provedení exekuce. Povinnost poskytnout součinnost bez zbytečného odkladu nastává v okamžiku, kdy exekutor předloží písemnou žádost o poskytnutí informací. Spolu s žádostí má povinnost prokázat své pověření k výkonu exekuce. Pro případ, že by nějaký subjekt neposkytl exekutorovi potřebnou součinnost, může soud na návrh exekutora tomuto subjektu uložit pořádkovou pokutu.

10.2.2 Podmínky pro jmenování

Exekutorem může být občan Slovenské republiky, který má plnou způsobilost k právním úkonům, získal vysokoškolské právnické vzdělání, je bezúhonný, vykonal praxi alespoň po dobu tří let, anebo praxi související se soudním výkonem rozhodnutí. Musí složit odbornou zkoušku. Jako negativní vymezení zákon č. 233/1995 přímo uvádí, že mu nesmí být uloženo disciplinární opatření v podobě zbavení funkce či zánik funkce jiného právnického povolání (např.: vyškrtnutí ze seznamu advokátů, zbavení notářského úřadu, odvolání z funkce soudce, atd.) Exekutor smí vykonávat exekuční a další činnost, jen jestliže složil slib do rukou ministra spravedlnosti, uzavřel smlouvu o pojištění odpovědnosti za škodu, která by mohla vzniknout v souvislosti s výkonem jeho činnosti a jestliže nejpozději do tří měsíců od jmenování do funkce složil peněžní záruku na účet Komory v hodnotě

3 319, 39 eur na úhradu nákladů spojených s auditem, který je činěn v případě zániku funkce exekutora. Pokud zaměstnává zaměstnance, je povinen uzavřít smlouvu o pojištění svojí odpovědnosti i za škodu způsobenou jeho zaměstnanci při výkonu činnosti dle Exekučného poriadku. Pojištění odpovědnosti musí trvat po celou dobu výkonu funkce exekutora.

Stejně jako u nás soudního exekutora jmenuje do funkce ministr spravedlnosti na základě návrhu Komory, jenž je podmíněn žádostí uchazeče o jmenování do funkce exekutora. Rozdíl s naší právní úpravou je spatřován v tom, že v žádosti o jmenování do funkce si sám exekutor určuje sídlo exekutorského úřadu. Pokud by chtěl exekutor změnit sídlo exekutorského úřadu, potřebuje k tomu souhlasu Exekutorské komory.

10.2.3 Exekutorský úřad

Jak již bylo zmíněno, sídlo exekutorského úřadu si určuje exekutor sám v žádosti o jmenování do funkce exekutora. Což je rozdíl s naší úpravou. Krom toho si exekutor může dočasně určit úřední dny, po které bude vykonávat svojí činnost také mimo sídlo exekutorského úřadu. Exekutor tak může učinit pouze se souhlasem Exekutorské komory. Pokud bude vykonávat svou činnost v jiné kanceláři, musí ji označit stejně jako svůj exekutorský úřad.

Při výkonu funkce exekutor využívá průkaz, razítko, pečetidlo a odznak, které obsahují: jméno, příjmení a titul, označení „soudní exekutor“, sídlo exekutora a státní znak Slovenské republiky. Průkaz, razítko, pečetidlo a odznak vydává exekutorovi exekutorská komora.

V rámci exekutorského úřadu může exekutor zaměstnávat zaměstnance. Na pracovní poměr zaměstnanců exekutora se vztahuje zvláštní právní předpis, konkrétně slovenský zákoník práce. Mezi jeho zaměstnance řadí Exekučný poriadok v ustanovení § 20 až § 28 exekutorského koncipienta a další zaměstnance exekutora, což je rozdíl oproti naší úpravě, která samostatně upravuje ještě exekutorské kandidáty a vykonavatele. Dříve na Slovensku existovali exekutorští kandidáti. Podle dnešního § 234 Exekučného poriadku, se kandidáti stali koncipienty na základě novely a byli přepsáni ze seznamu kandidátů do seznamu koncipientů. Koncipientem se může stát ten, kdo je občan Slovenské republiky, plně způsobilý k právním

úkonům, získal úplné vysokoškolské právnické vzdělání, je bezúhonný a v pracovním poměru k exekutorovi. Koncipienti se zapisují do seznamu koncipientů, který vede Exekutorská komora. Zápis probíhá na návrh exekutora, u něhož je koncipient zaměstnán. Koncipient podle slovenské právní úpravy je oprávněn vykonávat veškerou činnost, ke které ho exekutor zmocní, vyjma vyrozumění o zahájení exekuce, příkazu k zahájení výkonu exekuce a exekučního příkazu, jež může činit pouze exekutor sám.

Další zaměstnance exekutor písemně pověřuje k provedení jednoduchých úkonů, které jsou předmětem exekuční činnosti podle Exekučního poriadku. Mezi činnost, k níž mohou být exekutorem písemně zmocněni, patří i soupis movitého majetku.

10.2.4 Zastupování soudního exekutora

Na Slovensku mají trojí způsob zastupování exekutora. Jedná se o tzv. zástupce, náhradníka a nástupce. Poslední dva zmínění se vztahují k zániku funkce exekutora, proto o nich bude pojednáno v následující kapitole.

Zástupce jmenuje Komora na návrh exekutora, který byl jmenován do své funkce. Úkolem zástupce je zastupovat exekutora pro případ nemoci, dovolené nebo z jiných vážných důvodů, pro které exekutor nemůže vykonávat svou funkci po dobu delší jak třicet dnů. Jestliže exekutor neurčí svého zástupce do 30 dnů od svého jmenování, rozhodne Komora o tom, kdo se stane jeho zástupcem. Zástupcem může být pouze jiný exekutor.

Zastupování začíná dnem, kdy se zástupce dozví o potřebě zastoupení a končí, jakmile odpadnou důvody pro zastupování. Zástupce exekutora podepisuje listiny svým jménem a příjmením a uvádí i jméno a příjmení exekutora, kterého zastupuje. K činnosti ale využívá svého razítka a pečetidla. Pokud ustanovený zástupce požádá o uvolnění z funkce zástupce, nebo zanikne jeho funkce, ustanoví Komora exekutorovi nového zástupce. Zde můžeme zpozorovat schodu Exekučního poriadku a exekučního řádu.

10.2.5 Zánik funkce exekutora

Výkon funkce exekutora zanikne, jestliže exekutor zemře, je prohlášen za mrtvého, anebo odvoláním. Z výkonu funkce odvolá ministr spravedlnosti exekutora na základě návrhu Komory za předpokladu, že naplňuje alespoň jednu ze zákonem uvedených podmínek. Mezi důvody, které jsou společné s českou úpravou zániku funkce exekutora, patří: vlastní žádost o odvolání, ztráta občanství, pozbytí či omezení způsobilosti k právním úkonům, pravomocné odsouzení exekutora za úmyslný trestný čin, anebo trestný čin způsobený v souvislosti s výkonem exekuční či další činnosti. Také pokud byl zbaven výkonu funkce jakožto výsledek disciplinárního řízení, došlo-li k zániku pojištění odpovědnosti za škodu, a jestliže exekutor nezačne do třech měsíců od jmenování vykonávat svou funkci nebo mu výkon činnosti nedovoluje jeho zdravotní stav. Oproti české úpravě, slovenská přímo pojednává o zániku výkonu funkce, jestliže exekutor uzavře nějaký jiný pracovní poměr, začne podnikat, stane se členem statutárního či dozorčího orgánu obchodní společnosti nebo družstva. Anebo nezaplatí-li peněžní záruku pro vykonání auditu.

Se zánikem výkonu funkce exekutora souvisí dva instituty. Jedná se o institut náhradníka a nástupce. Náhradník zvolený Komorou nastoupí na místo exekutora, došlo-li k zániku výkonu funkce smrtí, prohlášením za mrtvého nebo odvoláním. Jako náhradník je jmenován ten, který udělí svůj souhlas k funkci náhradníka exekutora. Pokud nebude dán souhlas žádným náhradníkem, pak se jím stává zástupce exekutora. Náhradník vykonává činnost svým jménem a pokračuje v činnosti na základě původního pověření. Institut nástupce se využívá, dojde-li k dobrovolnému upuštění od výkonu exekuční činnosti ze strany exekutora, tedy k žádosti o odvolání. Zde se primárně uplatňuje dohoda s jiným exekutorem na odevzdání a převzetí exekuční agendy. Dohoda se předkládá Komoře společně s žádostí o odstoupení z funkce.

Velký rozdíl oproti naší úpravě, kde dochází k vyplacení podílu na neukončených věcech původního exekutora dohodou s nově jmenovaným exekutorem a není-li dohoda, určuje výši podílu Komora, je využití auditu po zániku funkce exekutora. Výkon auditu zabezpečuje a náklady hradí Komora. Samotný audit ale činí oprávněná osoba podle zvláštního právního předpisu. Audit se zabývá účetnictvím a exekuční činností. Pokud dojde k převýšení nákladů, hradí se z částky,

kteřou exekutor musel složit jako jednu z podmínek pro jmenování. Není-li využito veškeré zálohy, vrátí se zbytek částky exekutorovi.

10.2.6 Exekutorská samospráva

Exekutorskou samosprávu upravuje Exekučný poriadok v § 212 a následujících. Exekutorská samospráva na Slovensku je charakteristická sdružováním se exekutorů ve Slovenské komoře exekutorů (*Slovenská komora exekútorov*). Komora je samosprávnou stavovskou organizací, která je právnickou osobou, jejíž sídlo se nachází v Bratislavě. Členem Komory se stává exekutor dnem, kdy je jmenován do funkce exekutora a zaniká společně se zánikem výkonu funkce. Komora chrání zájmy exekutorského stavu, dohlíží na činnost exekutorů a obstarává další úkoly svěřené jí Exekučným poriadkem. Komora má své orgány, mezi něž patří konference exekutorů (*konferencia exekútorov*), prezidium komory (*prezídium komory*), revizní komise (*revízna komisia*), disciplinární komise (*disciplinárna komisia*) a vzdělávací komise (*vzdelávacia komisia*). Členové orgánů jsou voleni na funkční období tří let.

Nejvyšším orgánem je konference exekutorů, kterou tvoří všichni exekutoři zapsaní v seznamu exekutorů. Jako nejvyšší orgán volí konference exekutorů ostatní orgány Komory. Konference exekutorů svolává prezidium zpravidla jednou za rok. Pokud ale o svolání požádá alespoň 1/3 exekutorů, revizní komise, prezident komory nebo ministr, má Konference exekutorů povinnost svolat prezidium dříve, a to do jednoho měsíce od doručení žádosti. Do působnosti konference exekutorů spadá například volba a odvolání členů prezidia a členů ostatních jejích orgánů, schvalování organizačního, volebního a disciplinárního řádu, zrušuje nebo mění rozhodnutí prezidia komory, určuje počet zaměstnanců komory, atp.

Dalším významným orgánem je jedenáctičlenné prezidium, které řídí činnost Komory mezi jednotlivými konferencemi exekutorů. Prezidium komory zastupuje a chrání zájmy exekutorů, zastupuje Komoru při styku s orgány státní správy, jinými osobami a na mezinárodní úrovni, vede seznamy exekutorů a koncipientů, vypracovává návrh organizačního, disciplinárního a volebního řádu a předkládá jej ke schválení konferenci exekutorů, dohlíží na činnost exekutorů, jejich zástupců a náhradníků, včetně dalších činností uvedených v § 214 zák. č. 233/1995 Z.z. Členy

prezidia volí konference exekutorů, z toho dva jmenuje ministr spravedlnosti a tito dva nemusí být exekutoři. Členství v prezidiu není slučitelné s členstvím v žádné z komisí. Prezidium si z řad svých členů volí prezidenta Komory, který potom zastupuje Komoru navenek. Prezident v čase mezi zasedáními prezidia má oprávnění vydávat neodkladná rozhodnutí a řídit zaměstnance Komory. Prezidenta zastupuje zvolený viceprezident.

Revizní komisi tvoří pět členů a její funkce spočívá v kontrole hospodaření Komory, vyjadřování se k návrhu rozpočtu Komory a schvalování jejího ročního závěrečného účtu. Naproti tomu vzdělávací komise se stejným počtem členů jako komise revizní vypracovává návrh studijního a zkušebního plánu, organizuje odborné zkoušky a výchovu exekutorů a koncipientů, včetně zajišťování publikační, dokumentační a informační činnosti. Jako poslední orgán uvádí Exekučný poriadok komisi disciplinárni, jejichž jedenáct členů se účastní a rozhoduje v disciplinárním řízení.

10.2.7 Odpovědnost soudního exekutora

Disciplinární odpovědnost a řízení je taktéž upraveno v Exekučném poriadku, konkrétně v ustanovení § 219 až § 228. Exekutor je odpovědný za disciplinární provinění, mezi které patří zaviněné porušení povinností při výkonu činnosti, porušení slibu, chování narušující důstojnost funkce, a pokračování ve výkonu činnosti, která je neslučitelná s funkcí exekutora. Rozdíl oproti naší úpravě spočívá v rozlišení závažnosti disciplinárního provinění. Slovenská úprava rozlišuje vedle disciplinárního provinění ještě závažné disciplinární provinění vyznačující se povahou porušení povinnosti, způsobem konání, mírou zavinění, opakováním, anebo celkově zvýšenou škodlivostí.

Za disciplinární provinění ukládá disciplinární komise disciplinární opatření. To je rozlišováno vzhledem k závažnosti disciplinárního provinění. Rozděluje se na napomenutí, písemné napomenutí a peněžitou pokutu do výše 330 eur. Za závažnější disciplinární provinění stanovuje Exekučný poriadok písemné napomenutí, pokutu do výše 3310 eur a zbavení výkonu funkce exekutora. Částky z vybraných peněžitých pokut jsou příjmem Komory.

Disciplinární řízení je dvojinstanční. V prvním stupni se zahajuje na návrh ministra, předsedy soudu a prezidenta Komory, nebo bez návrhu, pokud věc postoupí disciplinární komisi orgán činný v trestním řízení. Druhý stupeň je stupněm odvolacím a rozhoduje v něm disciplinární komise volená ministrem spravedlnosti. Proti rozhodnutí v odvolacím řízení není odvolání přípustné, lze jej ale přezkoumat soudem podle občianskeho súdneho poriadku.

Vzhledem k tomu, že Exekučný poriadok hovoří pouze o disciplinární odpovědnosti soudního exekutora a nezmiňuje se o disciplinární odpovědnosti koncipienta, usuzují, že koncipienti disciplinárně odpovědní nejsou, oproti exekutorským kandidátům a koncipientům v ČR.

Rozdíl v právních úpravách je možno spatřit i v obecné odpovědnosti za škodu. Slovenský exekutor odpovídá za škodu, kterou způsobil on nebo jeho zaměstnanec v souvislosti s činností exekutora. Toto ustanovení je shodné s českou úpravou. Hlavní diference spočívá ale v tom, že slovenský exekutor ručí za škodu způsobenou jeho zaměstnancem celým svým majetkem, pokud by nebylo možné vzniklou škodu uhradit z povinného pojištění, které je exekutor povinen uzavřít.

Podobně jako v Česku, odpovídá stát za škodu způsobenou exekutorem v souvislosti s výkonem exekuční činnosti podle zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, nebot' výkon činnosti exekutor provádí jako osoba pověřená státem vykonávat veřejnou moc. Exekutor tak odpovídá za škodu jako státní orgán. Dochází k tomu, že stát na sebe převezme zodpovědnost zaplatit náhradu škody, která vznikla jako důsledek výkonu exekuční činnosti soudním exekutorem.¹⁰⁸

Trestní odpovědnost soudního exekutora je vyvozena z jeho postavení veřejného činitele ve smyslu trestního zákona.¹⁰⁹

10.2.8 Dohled nad soudními exekutory

Státní dohled vykonává ministerstvo spravedlnosti. Konkrétně se jedná o dohled nad činností Komory a nad činností exekutorů. Dohled podle § 8 Exekučného

¹⁰⁸ BROŽINA, Michal. Stav a vývoj v Slovenskej komore exekútorov. Komorní listy: časopis soudních exekutorů. březen 2010. č.2, s. 9. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2010_Komorni_listy.pdf

¹⁰⁹ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010*. Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 37. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

poriadku probíhá formou sledováním dodržování zákonného postupu v konkrétních věcech, pravidelnými kontrolami exekutorských úřadů a exekutorských spisů, projednáváním a vyhodnocováním zpráv Komory týkající se výsledků exekuční činnosti a poznatků z vyřizování stížností na postupy exekutorů. Se státním dohledem souvisí povinnost exekutorů, poskytnout ministerstvu potřebnou součinnost a předkládat spisy, o které ministerstvo požádá, a to bez zbytečného odkladu. Pokud exekutor odmítne poskytnout součinnost, považuje se to za disciplinární provinění. Ministerstvo může také požádat Exekutorskou komoru o spoluúčast při výkonu státního dohledu nad činností exekutorů.

Státní dohled vykonávaný projednáváním a vyhodnocováním zpráv Komory týkající se výsledků exekuční činnosti a vyřizování stížností na postupy exekutorů často probíhá tak, že dva členy prezidia komory jmenuje ministr spravedlnosti a ti jsou přítomni zasedání prezidia. Do rukou se jim dostanou veškeré pracovní materiály ze zasedání prezidia, a tak získají informace, které se týkají exekuční činnosti a mohou tedy vykonávat přímý dohled.¹¹⁰ Z toho je zřejmé, že přímý dohled se uplatňuje nad samotnou Exekutorskou komorou. Nepřikláním se k názoru¹¹¹, že dohled nad Exekutorskou komorou, může zasahovat do její samosprávnosti. Naopak dohledu není nikdy dostatek a existuje-li nějaký vyšší stupeň, přikláním se k tomu, aby dohled prováděl. Exekutorská komora je sice samosprávná, ale neznamená to, že nad ní nebude stát žádný orgán, který by ji kontroloval.

Sama Exekutorská komora, respektive prezidium komory má v ustanovení § 214 odst. 1 písm.e) Exekučného poriadku zakotven dohled nad činností exekutorů, jejich zástupců a náhradníků.

¹¹⁰ *Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010*. Brno: PRINTECO s.r.o.,2010, s. 38. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

¹¹¹ KUFOVÁ, Jarmila. *Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s právní úpravou Slovenska, Polska a Maďarska* [online]. Brno, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/61392/pravf_m/Postaveni_soudniho_exekutora.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Macháčková, Ph.D., s. 37.

11. Závěr

Úkolem diplomové práce bylo popsat postavení soudního exekutora a porovnat ho s postavením soudního exekutora v Polsku a na Slovensku.

Postavením soudního exekutora v České republice se zabývá tato práce v kapitole druhé až deváté. Pojednává se zde o obecných ustanoveních, která charakterizují soudního exekutora, o exekutorském úřadu a exekutorovi v postavení zaměstnavatele, o jeho zastupování, odměně, odpovědnosti, o další činnosti, k níž je pověřen a v deváté kapitole o exekutorské samosprávě. Desátá kapitola je rozdělena na dva hlavní celky, kdy první část se zabývá postavením soudního exekutora v Polsku a druhá soudním exekutorem na Slovensku. Obě dvě části jsou koncipovány tak, aby zachycovaly hlavní rozdíly mezi zahraniční úpravou a úpravou českou.

Pokud jde o literaturu, které jsem ke své práci využila, jedná se hlavně o komentář k exekučnímu řádu od Martiny Kasíkové a kolektivu. Významný pramen, na který v práci často odkazuji, je zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ale také články z různých odborných periodik, judikatura a stavovské předpisy. V rámci popisu zahraniční úpravy jsem používala zákony té země spolu s několika jinými zdroji, které jsem našla psané v českém jazyce.

Polská úprava soudního exekutora se vyznačuje rozsáhlými odlišnostmi oproti české úpravě. Diferencí není málo, spíše naopak. Jedná se zejména o možnost exekutora provádět jinou výdělečnou činnost. Pokud splňuje podmínky pro jmenování, podává si vlastní žádost na jmenování do funkce exekutora a jestliže je jmenován, musí předložit prohlášení o svém majetku. Soudní exekutor je ve výkonu činnosti omezen principem teritoriality. Pokud jde o exekutorský úřad, má exekutor stanovené úřední hodiny, v nichž smí provádět činnost. S exekutorským úřadem souvisí i povinnost zaměstnávat koncipienty (aplikanty) a asesory. Dohled nad exekutory je oproti českému rozdělen na vrchní a okresní, stejně tak i exekutorská samospráva se člení na centrální a regionální.

Postavení soudního exekutora na Slovensku se od české úpravy také odlišuje, ačkoli ne tak značně, jako v Polsku. Vzhledem k tomu, že česká úprava se nechala inspirovat slovenskou, můžeme proto spatřit mnoho podobných ustanovení např.: podmínky pro jmenování soudního exekutora, složení slibu či pojištění odpovědnosti,

obdobné složení orgánů exekutorské samosprávy. Rozdíly lze spatřovat zejména ve dvojkolejnosti výkonu exekuční činnosti, která byla na Slovensku již zrušena, dále v tom, že úkony soudního exekutora nejsou považovány za úkony soudu a exekutor nemá postavení podnikatele. Na Slovensku nemají institut exekutorského kandidáta, ale pouze koncipienta. Odlišnost lze také zaznamenat v zániku exekutorského úřadu, spočívajícího v provedení auditu a s tím související institut náhradníka.

Jak je vidět, soudní exekutor v Polsku se odlišuje ve svém postavení mnohonásobně více od českého i slovenského soudního exekutora. Může to být dáno větší rozlohou Polska v souvislosti s teritorialitou, dohledem a exekutorskou samosprávou. Může to být dáno i tím, že naše republika spolu se slovenskou má za sebou shodnou historii v právním vývoji druhé poloviny dvacátého století do roku 1992, a tedy vychází ze stejného právního základu, který se ale postupem času mění.

Resumé

The topic of this thesis is the position of a judicial executor in the Czech Republic compared with other countries of the European Union.

This thesis has two parts. In the first part, into the chapter nine, is described the position of the Czech executor and the second part in chapter ten, deals with the executor in Poland and Slovakia. There are written the differences of executor in Czech and other two countries.

The first part of thesis describes basic provisions about Czech executor, executor office and executor as employer, representation of executor, further action, remuneration, executors responsibility and executors self-government.

The second part is interested in distinctions with Poland and Slovakia. Distinctions are described in the parts, which deal with general provisions, appointment of judicial executor, executor office, responsibility of executors, extinction of work and self-government.

Executor is in the Czech Republic independent and impartial. His position is compared with notary. Executor is appointed to minister of justice in the executor function, but he has to fulfill conditions for appointment.

The position of Czech executor is similar to position of the Slovak executor, because our legislation was inspired by legislation in Slovakia. We can see provisions of the Act No. 120/2001 in Czech, which are same as the provisions of the Act No. 233/1995 in Slovakia. But the Slovak legislation has also many differences. For example: executor in Slovakia is not taken as a judicial person, executor is not considered as a businessman. In Slovakia exists only the institution of executor clerk not executor candidate. The difference is also in the extinction of executor office.

Polish executor has many differences with Czech executor. Between distinctions belong to competency to perform other employment, obligation to submit property statement, appointment in executor position on their own request, office hours, double level of the self-government and control, etc.

Seznam použité literatury

A. PRAMENY

1. české

- Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 31.

- Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000, částka 10.

- Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2001, částka 48.

- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2006, částka 84.

zákon č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu

- Zákon č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2008, částka 89.

- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11.

- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 6.12. 2001. Organizační řád.

- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 23.5.2002. Kancelářský řád.

- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 15. dubna 2005, kterým se zřizuje Kontrolní komise Exekutorské komory ČR (dále jen „Komora“) jako poradní orgán prezidia Komory při provádění jeho dohledové pravomoci, stanoví se postup pro evidenci a vyřizování stížností na soudní exekutory, exekutorské kandidáty, exekutorské koncipienty a další zaměstnance soudních exekutorů, jakož i zásady činnosti Kontrolní komise.

- Stavovský předpis Exekutorské komory České republiky ze dne 18. dubna 2008 zkušební řád – kvalifikační zkoušky vykonavatele exekutora.

- Stavovský předpis Prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 9.9.2010, kterým se stanoví zásady pro posuzování žádostí o zápis do seznamu exekutorských koncipientů a žádostí o vykonání exekutorské zkoušky.
- Usnesení prezidia Exekutorské komory České republiky ze dne 15. dubna 2004, kterým se provádí ustanovení § 14 odst. 1) zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně zákonů v platném znění, upravující sídlo exekutorského úřadu.
- Usnesení sněmu Exekutorské komory České republiky ze dne 28. února 2006, kterým byl přijat v souladu s ustanovením § 110 odst. 7 písm. l) Exekučního řádu stavovský předpis, kterým se stanoví Pravidla profesionální etiky a pravidla soutěže soudních exekutorů.
- Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy.
- Vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudního exekutora, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění odpovědnosti za škody způsobené exekutorem.
- Vyhláška č. 63/2012 Sb. ze dne 24. února 2012, kterou se mění vyhláška Ministerstva spravedlnosti č. 330/2001 Sb., o odměně a náhradách soudních exekutorů, o odměně a náhradě hotových výdajů správce podniku a o podmínkách pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

2. Cizojazyčné

- Polsko. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji. *Dz.U.11.231.1376*.
Dostupné z: <http://www.komornik.pl/images/krkfiles/uoksie.pdf>
- Slovensko. Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov. In: *Zbierka zákonov Slovenskej republiky*. 80/1995. Dostupné z: <http://www.epi.sk>.

B. LITERATURA

1. Knižní

- KASÍKOVÁ, Martina a kol. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád). Komentář*. 2. vydání. Praha : C.H. BACK, 2010. ISBN 978-80-7400-179-6
- *Meritum Vymáhání pohledávek*. 2., aktualizované vydání. Praha : Wolters Kluwer ČR, a.s., 2011. ISBN 978-80-7357-686-8
- MIKŠOVSKÝ, Petr. *Zákon o soudních exekutorech a exekuční činnosti. Komentář*. IFEC s.r.o., Praha, 2001. ISBN 80-86412-10-5
- SCHELLEOVÁ, Ilona a kol. *Exekuční řízení*. Praha: Eurolex Bohemia, 2005. ISBN 80-86861-46-5.
- TRIPES, Antonín. *Exekuce v soudní praxi*. 3. Vydání. Praha.: C. H. Beck, 2006. ISBN 80-7179-489-9
- VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci*. 2. vydání. Praha: C.H. BACK, 2007. ISBN 978-80-7179-644-2
- WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní.: Vysokoškolská učebnice*. 6. aktualizované vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2011. ISBN 978-80-7201-842-0.
- ZAHRADNÍKOVÁ, Radka. *Organizace justičního systému*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. ISBN 978-80-7380-044-4.

2. časopisecká

- BRUS, Martin. Judikatura Nejvyššího správního soudu: Kárná odpovědnost soudních exekutorů. *Soudní rozhledy: Měsíčník české, evropské a zahraniční judikatury*. 2012, č. 1, Dostupné z: www.beck-online.cz
- BROŽINA, Michal. Stav a vývoj v Slovenskej komore exekútorov. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. březen 2010. č. 2, s. 9-10. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2010_Komorni_listy.pdf
- GROSSOVÁ, Marie. Exekuční řízení prováděné soudními exekutory. *Daně: Odborný časopis pro daňové právo a praxi*. 2003, roč. 11, č. 7-8, s. 38-43. ISSN 1210-8103.

- MATULA, Zdeněk. Vybrané problémy exekuce podle exekučního řádu pohledem orgánů činných v trestním řízení. *Trestní právo: Odborný časopis pro trestní právo a obory související*. 2006, roč. 11, č. 1, s. 6-15. ISSN 1211-2860.
- PETR, David. Teritorialita v Evropě (srovnání místní působnosti soudního exekutora ve státech Evropy). *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. březen 2010, č. 2, s. 2. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/02-2010_Komorni_listy.pdf
- ROZTOČIL, Aleš. Peripetie vývoje úpravy kárného řízení ve věcech soudních exekutorů. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. září 2010, s. 3-4. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/04-2010_Komorni_listy.pdf
- SVOBODA, Ondřej. Krátké zamyšlení nad přechodem úřadu odvolaného exekutora. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. 2011, roč. 3, č.1, s. 24-25. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/admin/priloha/2011-03-Komorni-listy.pdf>
- ŠEVČÍK Ludvík a Daniel ŠEVČÍK. Polemika k publikovanému prolomení mlčenlivosti advokáta vůči soudnímu exekutorovi a několik poznámek k hájení zájmů advokátů Českou advokátní komorou. *Bulletin advokacie*. 2002, č. 1, s. 15-18. ISSN 1210-6348
- TUNKL, Martin. Exekutoři bez hranic?. *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. prosinec 2009, č. 1, s. 4-6. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/12-2009_Komorni_listy1261601247.pdf
- VESELÝ, Jan, Adam RAKOVSKÝ a Petr HOLEŠÍNSKÝ. Soudní exekutoři - efektivní způsob vymáhání pohledávek. *Bulletin advokacie*. 2001, roč. 9, s. 8-23. ISSN 1210-6348.
- VESELÝ, Jan, Adam RAKOVSKÝ a Radka ŠIMKOVÁ, Soudní exekutoři – alternativa soudního rozhodnutí. *Právní rozhledy: Časopis pro všechna právní odvětví*. 2001. roč. 9, č. 6. S 254-261. ISSN 1210-6410
- *Komorní listy: časopis soudních exekutorů*. Brno: PRINTECO s.r.o., březen 2010, č. 2. Dostupné z: www.ekcr.cz/komorni-listy

C. OSTATNÍ

Konference Eurodanubijské skupiny Mezinárodní unie soudních exekutorů: 20.-22.2010. Brno: PRINTECO s.r.o., 2010. Dostupné z: http://www.ekcr.cz/admin/priloha/Sbornik_Eurodanube.pdf

BUKAČ, Petr. Je smluvní odměna exekutora morální? *Měsíc.cz* [online]. 15.11.2006 [cit. 2012-03-23]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/je-smluvni-odmena-exekutora-moralni/>

KUFOVÁ, Jarmila. *Postavení soudního exekutora v ČR ve srovnání s právní úpravou Slovenska, Polska a Maďarska* [online]. Brno, 2006 [cit. 2012-03-20]. Dostupné z: http://is.muni.cz/th/61392/pravf_m/Postaveni_soudniho_exekutora.pdf. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce JUDr. Marta Macháčková, Ph.D.

PAZDERKA, Stanislav. Novela exekutorského tarifu. In: *Exekutorská komora České republiky* [online]. 2.3.2012 [cit. 2012-03-27]. Dostupné z: <http://www.ekcr.cz/1/aktuality-pro-verejnost/579-novela-exekutorskeho-tarifu-02-03-2012?w=>

Srovnání úprav kárného řízení (exekutoři, jiná svobodná povolání). Analýza. Nejvyšší správní soud. D-107/2009/hl. Brno. 2009. Dostupné z: www.nssoud.cz/dokumenty/ODA/Karne_rizeni_exekutori.doc

Smluvní odměna není protizákonná ani nemorální. *Epravo.cz* [online]. 3.11.2006 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.epravo.cz/top/clanky/smluvni-odmena-neni-protizakonna-ani-nemoralni-44368.html>

TVRDKOVÁ, Jana. *Vzor smlouvy o provedení exekuce v případě peněžitého a nepeněžitého plnění* [online]. [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.tvrdkova.cz/pro-opravnene/462-pro-opravnene#jak-tedy-spravne-postupovat>

Nález Ústavního soudu ze dne 8.8.2005, sp.zn. II. ÚS 372/04

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 17.10.2006, sp. zn. Cdo 84/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 30.7.2008, sp. zn. 25 Cdo 970/2006

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 8. 6.201, sp. zn. 28 Cdo 2441/2010

Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 15.2. 2006, sp.zn. Cpjn 200/2005

Usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 26.2.2009, sp. zn. 26Co593/2008

Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.6.2005, sp. zn. 20 Cdo 1329/2004

Usnesení Ústavního soudu ze dne 31.8.2004. sp.zn. II.ÚS 150/04.